

**Belügyminisztérium
Ügyfélszolgálati Osztály**

**Tájékoztató
a szociális ellátásokról**

2025.

**Belügyminisztérium
Ügyfélszolgálati Osztály**

Az Ügyfélszolgálati Osztály elérhetőségei:

Cím: 1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

Telefonszám: +36-1-441-1769

E-mail: ugyfelszolgalat@bm.gov.hu

Levelezési cím: Belügyminisztérium Ügyfélszolgálati Osztály
1903 Budapest, Postafiók 314.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	5
SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK	6
Pénzbeli ellátások	6
Időskorúak járadéka	17
Aktív korúak ellátása	19
Gyermekek otthongondozási díja	33
Ápolási díj	41
Tartós ápolást végzők időskori támogatása	50
Települési támogatás	52
Természetben nyújtott szociális ellátások	53
Közgyógyellátás	53
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság	59
Köztemetés	64
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	65
I. Alapszolgáltatások	66
Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás	66
Étkeztetés	66
Házi segítségnyújtás	67
Családsegítés	69
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	70
Közösségi ellátások	70
Támogató szolgáltatás	71
Utcai szociális munka	72
Nappali ellátás	72
II. Szakosított ellátási formák	74
Ápolást, gondozást nyújtó intézmények	75
Rehabilitációs intézmények	78
Támogatott lakhatás	79

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények	80
Lakóotthon	81
III. Az intézmények igénybevételével kapcsolatos tudnivalók	82
A személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételének módja	82
Térítési díj	87
A jogosultak érdekvédelme	94
Az ellátottjogi képviselő	95
Melléklet	96

Az Országgyűlés 1993. február 17-i ülésnapján fogadta el a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, azóta már többször módosított 1993. évi III. törvényt (Szociális törvény).

A törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A Szociális törvény a járási hivatal, valamint az önkormányzatok által nyújtható támogatások keretszabályait tartalmazza. Az önkormányzati ellátásokra vonatkozó részletes szabályokat az önkormányzatok rendeleteikben állapítják meg.

Tájékoztató füzetünkben a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások 2025. évben hatályos formáit, a jogosultság feltételeit ismertetjük.

Ügyfélszolgálati Osztály

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

Pénzbeli ellátások

A szociálisan rászoruló személyek részére mely szerv és milyen pénzbeli ellátásokat állapít meg?

A járási hivatal:

- időskorúak járadékát,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
- gyermekek otthongondozási díját,
- ápolási díjat:
 - súlyosan fogyatékos személy, valamint a 18 év alatti tartósan beteg gyermek után alap összegű ápolási díjat,
 - a súlyosan fogyatékos személy fokozott ápolási igénye esetén járó emelt összegű ápolási díjat, valamint
 - kiemelt ápolási díjat állapít meg.

A települési önkormányzat képviselő-testülete a törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint települési támogatást állapít meg.

Hol kell igényelni a szociális ellátásokat?

A kérelmet a fővárosi és vármegyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala hatáskörébe tartozó ellátás esetén a kérelmező lakcíme szerint illetékes járási hivatalnál, a kérelmező lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy közös önkormányzati hivatalánál, valamint a kormányablaknál lehet benyújtani.

Az aktív korúak ellátása iránti kérelem a kérelmezőt álláskeresőként nyilvántartó állami foglalkoztatási szervnél is benyújtható.

Mely szerv bírálja el a pénzbeli ellátás megállapítása iránti kérelmet?

A kérelmet az a szociális hatáskört gyakorló szerv bírálja el, amelynek illetékességi területén a kérelmező lakóhelye, vagy ha a kérelmező életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye van.

Mely időponttól állapítják meg a szociális ellátást?

Ha a pénzbeli és a természetben nyújtott ellátásra vonatkozó igényt végleges döntéssel megállapítják, az a kérelem benyújtásától esedékes.

A szociális ellátás megállapítását követően van-e bejelentési kötelezettsége az ellátásban részesülőnek?

Az időskorúak járadékát, aktív korúak ellátását, gyermekek otthongondozási díját vagy ápolási díjat igénylő személy köteles a szociális hatáskört gyakorló szervnek bejelenteni, ha

- részére a kérelem benyújtásakor más rendszeres pénzellátás megállapítására irányuló eljárás van folyamatban, vagy
- az időskorúak járadéka, az aktív korúak ellátása, gyermekek otthongondozási díja vagy az ápolási díj megállapítása iránti kérelem benyújtását követően, de a végleges döntés meghozatalát megelőzően más rendszeres pénzellátás megállapítására irányuló eljárást indít.

Az időskorúak járadékában, gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesülő, továbbá az aktív korúak ellátására jogosult személy köteles a szociális hatáskört gyakorló szervnek bejelenteni, ha a jogosultságának fennállása alatt más rendszeres pénzellátás megállapítására irányuló eljárást indított, vagy álláskeresői ellátás igénylése céljából jelentkezett az állami foglalkoztatási szervnél.

A bejelentést a más rendszeres pénzellátás megállapítására irányuló eljárás megindításától, illetve az állami foglalkoztatási szervnél való jelentkezés napjától számított 8 napon belül kell megtenni.

A bejelentést nem kell megtenni, ha az időskorúak járadékában, gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesülő, továbbá az aktív korúak ellátására jogosult személy a más rendszeres pénzellátás megállapítására irányuló eljárás megindításakor vagy az állami foglalkoztatási szervnél álláskeresői ellátás igénybevétele céljából történő jelentkezéskor nyilatkozik arról, hogy az említett ellátásokban részesül, vagy az aktív korúak ellátására jogosult. Ebben az esetben a bejelentést az a szociális hatáskört gyakorló szerv, egészségbiztosítási szerv, nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv, rehabilitációs hatóság, hadigondozási hatóság, családtámogatási szerv vagy állami foglalkoztatási szerv teszi meg, amelynél az új ellátás megállapítása iránti eljárást megindították vagy a jelentkezés történt.

A más rendszeres pénzellátásra való jogosultság fennállásának időtartama alatt igénybe vett időskorúak járadéka, gyermekek otthongondozási díja, aktív

korúak ellátása és ápolási díj jogosulatlanul, de - a bejelentési kötelezettség teljesítése esetén - nem rosszhiszeműen igénybevett ellátásnak minősül, amelynek megtérítéséről a szociális hatáskört gyakorló szerv rendelkezik.

A szociális ellátásban részesülő személy a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról - ha e törvény másképp nem rendelkezik - 15 napon belül köteles értesíteni az ellátást megállapító szervet.

A törvény bizonyos speciális esetekben az általános – 15 napos – bejelentési határidőnél rövidebb, 8 napos határidőt szab a változás bejelentésre.

8 napon belül kell jeleznie az aktív korúak ellátására jogosult személynek a szünetelésre okot adó körülmény bekövetkezését, valamint a szünetelésre okot adó körülmény megszűnését.

Ha a szociális ellátásban részesülő személy a bejelentési kötelezettségét határidőben nem teljesíti, az ellátás rosszhiszemű igénybevételenek megállapítása esetén az ellátás igénybevételét a bejelentésre nyitva álló határidő első napjától kezdődően kell rosszhiszeműnek tekinteni.

Mely esetekben követelhető vissza a szociális ellátás?

Ha azt a törvényben meghatározott feltételek hiányában vagy a törvény megsértésével nyújtották.

Ebben az esetben a szociális ellátást - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - meg kell szüntetni, továbbá az ellátást jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybevevőt kötelezni kell

- a pénzbeli szociális ellátás visszafizetésére;
- természetben nyújtott szociális ellátás esetén a dolog visszaszolgáltatására vagy a szolgáltatásnak megfelelő pénzegyenérték megfizetésére;
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás esetében az intézményi térítési díj teljes összegének megfizetésére.

Az ellátást az elrendelése napján érvényes jegybanki alapkamattal megemelt összegben kell visszafizetni. Kamat csak a szociális ellátás jogosulatlan és rosszhiszemű igénybevétele és az erről való tudomásszerzés közötti időtartamra számítható fel.

Bizonyos esetekben a törvény lehetőséget biztosít arra is, hogy a hatóság rosszhiszeműség hiányában is elrendelje a jogosulatlanul igénybe vett ellátás megtérítését:

- A más rendszeres pénzellátásra (pl. nyugdíj) való jogosultság fennállásának időtartama alatt igénybe vett időskorúak járadéka, gyermekek otthongondozási díja, aktív korúak ellátása és ápolási díj jogosulatlanul, de - amennyiben az ügyfél a részére előírt bejelentési kötelezettséget teljesítette -

nem rosszhiszeműen igénybevett ellátásnak minősül, amelynek megtérítéséről a szociális hatóság rendelkezik.

- A közfoglalkoztatásban vagy képzésben való részvétel, valamint a keresőtevékenység - ide nem értve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát - időtartamára tekintettel folyósított aktív korúak ellátása jogosulatlanul, de - amennyiben az ügyfél a részére előírt bejelentési kötelezettséget teljesítette - nem rosszhiszeműen igénybe vett ellátásnak minősül, amelynek megtérítéséről a szociális hatóság rendelkezik.

Kérhető méltányosság abban az esetben, ha a hatóság elrendelte a jogosulatlanul igénybe vett ellátás megtérítését?

Abban az esetben, ha a megtérítés a kötelezett megélhetését súlyosan veszélyeztetné, a járási hivatal a megtérítés összegét, illetve pénzgyenértékét és a kamat összegét

-csökkentheti vagy elengedheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy családjának egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének két és félszeresét,

- részletekben fizettetheti meg.

A jogosulatlanul, de nem rosszhiszeműen igénybe vett ellátás megtérítésének elrendelése esetén a járási hivatal a megtérítés összegét méltányosságból csökkentheti vagy elengedheti abban az esetben is, ha a megtérítésre kötelezett családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének négy és félszeresét.

Ha a képviselő-testület a hatáskörébe tartozó szociális ellátás megtérítését rendeli el, a megtérítés összegét, illetve pénzgyenértékét és a kamat összegét - amennyiben annak megfizetése a kötelezett megélhetését súlyosan veszélyeztetné - méltányosságból

a) elengedheti,

b) csökkentheti,

c) részletekben fizettetheti meg.

A kérelem elbírálásakor vizsgálják az igénylő jövedelmi, vagyoni helyzetét?

A jövedelmi, vagyoni feltételekhez kötött ellátások esetében igen. Ezen ellátások megállapításának feltétele, hogy az igénylő jövedelmi, vagyoni helyzete megfeleljen a törvényben, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételeknek. Az ellátások igénylésére szolgáló formanyomtatványok tartalmazzák a kérelmező jövedelmi és vagyoni adatait, illetve a hatóság

felhívhatja a kérelmezőt, hogy családja vagyoni, jövedelmi viszonyairól nyilatkozzék, illetve azokat igazolja. A jövedelemről tett nyilatkozathoz másolatban mellékelni kell a jövedelem típusának megfelelő igazolást is.

Mennyi a szociális vetítési alap összege?

2025. január 1-jétől 28.500 Ft

A szociális ellátásra való jogosultság elbírálásakor mi minősül jövedelemnek?

Az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

- a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a Szjtv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és
- azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény vagy az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

Mi minősül elismert költségnek?

A személyi jövedelemadóról szóló törvényben elismert költség, valamint a fizetett tartásdíj. Ha a magánszemély az egyszerűsített vállalkozói adó vagy egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás alapjául szolgáló bevételt szerez, a bevétel csökkenthető a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint elismert költségnek minősülő igazolt kiadásokkal, ennek hiányában a bevétel 40%-ával. Ha a mezőgazdasági őstermelő adóévi őstermelésből származó bevétele nem több a kistermelés értékhatáránál (illetve ha részére támogatást folyósítottak, annak a folyósított támogatással növelt összegénél), akkor a bevétel csökkenthető az igazolt költségekkel, továbbá a bevétel 40%-ának megfelelő összeggel, vagy a bevétel 85%-ának, illetőleg állattenyésztés esetén 94%-ának megfelelő összeggel.

Mi minősül befizetési kötelezettségnek?

Befizetési kötelezettségnek minősül a személyi jövedelemadó, a magánszemélyt terhelő egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás, a társadalombiztosítási járulékok, a nyugdíjjárulékok és az egészségügyi szolgáltatási járulékok.

Mely bevételek nem minősülnek jövedelemnek?

- a rendkívüli települési támogatás, valamint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a gyógyszerkiadások viseléséhez és a lakhatási

kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott települési támogatás,

- a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, a Gyvt. 20/A. §-a szerinti támogatás, a Gyvt. 20/B. §-ának (4)-(5) bekezdése szerinti pótlék, a nevelőszülők számára fizetett nevelési ellátmány,

- az anyasági támogatás,

- a nyugdíjprémium, az egyszeri juttatás, a tizenharmadik havi nyugdíj, a tizenharmadik havi ellátás és a szépkorúak jubileumi juttatása,

- a személyes gondoskodásért fizetendő személyi térítési díj megállapítása kivételével a súlyos mozgáskorlátozott személyek pénzbeli közlekedési kedvezményei, a vakok személyi járadéka és a fogyatékosági támogatás,

- a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatás,

- az alkalmi munkavállalói könyvvel történő munkavégzésnek, az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény alapján történő munkavégzésnek, valamint a természetes személyek között az adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezések alapján háztartási munkára létesített munkavégzésre irányuló jogviszony keretében történő munkavégzésnek (a továbbiakban: háztartási munka) a havi ellenértéke,

- a házi segítségnyújtás keretében társadalmi gondozásért kapott tiszteletdíj,

- az energiafelhasználáshoz nyújtott támogatás,

- a szociális szövetkezet tagja által, a közérdekű nyugdíjas szövetkezet öregségi nyugdíjban vagy átmeneti bányászjáradékban részesülő tagja által, valamint a kisgyermekkel otthon lévők szövetkezetének nem nagyszülőként gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesülő tagja által a szövetkezetben végzett tevékenység ellenértékeként megszerzett, a személyi jövedelemadóról szóló törvény alapján adómentes bevétel,

- az életvitelszerűen lakott ingatlan eladása, valamint az életvitelszerűen lakott ingatlanon fennálló vagyoni értékű jog átruházása esetén az eladott ingatlan, illetve átruházott vagyoni értékű jog ellenértékének azon része, amelyből az eladást vagy átruházást követő egy éven belül az eladó vagy átruházó saját, vagy közeli hozzátartozója életvitelszerű, tényleges lakhatásának célját szolgáló ingatlan vagy vagyoni értékű jog vásárlására kerül sor,

- az elengedett tartozás, illetve a megszűnt kötelezettség, ha a tartozás elengedésére vagy a kötelezettség megszűnésére a természetes személyek adósságrendezési eljárásában, továbbá közüzemi szolgáltatás szolgáltatója, illetve pénzügyi intézmény által, az adós megélhetését veszélyeztető szociális helyzete miatt került sor,

- az Szjvtv. 7. § (1) bekezdés *b)-z)* pontja szerinti bevétel.

Az ellátások megállapításakor milyen időszak jövedelmét vizsgálják?

A jogosultság megállapításakor

- a havi rendszerességgel járó - nem vállalkozásból, illetve őstermelői tevékenységből (a továbbiakban együtt: vállalkozás) származó - jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap jövedelmét,
- a nem havi rendszerességgel szerzett, illetve vállalkozásból származó jövedelem esetén a kérelem benyújtásának hónapját közvetlenül megelőző tizenkét hónap alatt szerzett jövedelem egyhavi átlagát veszik figyelembe azzal, hogy a nem havi rendszerességgel szerzett jövedelem számításánál azon hónapoknál, amelyek adóbevallással már lezárt időszakra esnek, a jövedelmet a bevallott éves jövedelemnek e hónapokkal arányos összegében számítják be.

Ha a vállalkozási tevékenység megkezdésétől eltelt időtartam nem éri el a 12 hónapot, akkor az egyhavi átlagos jövedelmet a vállalkozási tevékenység időtartama alapján számítják ki.

A fentiekől eltérően az életvitelszerűen lakott ingatlan eladása, valamint az életvitelszerűen lakott ingatlanon fennálló vagyoni értékű jog átruházása esetén az eladott ingatlan, illetve átruházott vagyoni értékű jog ellenértékének azon részét, amelyen egy éven belül nem kerül sor életvitelszerű, tényleges lakhatás célját szolgáló ingatlan vagy vagyoni értékű jog vásárlására, az eladást vagy átruházást követő egy naptári év leteltét követő napon megszerzett jövedelemnek kell tekinteni.

A jövedelemszámításnál milyen jövedelmet kell figyelmen kívül hagyni?

- a kérelem benyújtását megelőzően megszűnt havi rendszeres jövedelmet,
- a vállalkozásból származó jövedelmet, feltéve, hogy a vállalkozási tevékenység megszűnt,
- a közfoglalkoztatásból származó havi jövedelemnek a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegét meghaladó részét.

Mikor tekinthető megszűntnek a vállalkozói tevékenység?

A vállalkozási tevékenység akkor tekinthető megszűntnek, ha az egyéni vállalkozói tevékenység megszűnt, az őstermelői igazolványt visszaadták vagy visszavonták, illetőleg a társas vállalkozást vagy az egyéni céget törölték a cégjegyzékből.

Mi tekinthető tartós jövedelemváltozásnak?

Tartós jövedelemváltozásnak kell tekinteni

- a) az újonnan megállapított, illetve megszüntetett rendszeres pénzellátást, továbbá családi pótlékot, árvaellátást, tartásdíjat,

- b) a keresőtevékenység alapjául szolgáló jogviszony létesítését, feltéve, hogy a jogviszony három egymást követő hónapban fennáll,
- c) a keresőtevékenység megszűnését,
- d) ha a jogosultság megállapításának alapjául szolgáló jövedelemben az a)-c) ponton kívüli okból három egymást követő hónapban 10%-nál nagyobb mértékű változás következik be.

Milyen tevékenység minősül keresőtevékenységnek?

Minden olyan munkavégzéssel járó tevékenység, amelyért ellenérték jár, kivéve a tiszteletdíj alapján végzett tevékenységet, ha a havi tiszteletdíj mértéke a kötelező legkisebb munkabér 30 százalékát nem haladja meg, valamint a mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenységet, ha az abból származó bevételt a személyi jövedelemadóról szóló szabályok szerint a jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni; nem minősül ellenértéknek a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatás, a szociális szövetkezet tagja, a kisgyermekkel otthon lévők szövetkezetének nem nagyszülőként gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesülő tagja, valamint a közérdekű nyugdíjas szövetkezet öregségi nyugdíjban vagy átmeneti bányászjáradékban részesülő tagja által a szövetkezetben végzett tevékenység ellenértékeként megszerzett, a személyi jövedelemadóról szóló törvény alapján adómentes bevétel.

Mely ellátás minősül rendszeres pénzellátásnak?

A táppénz, a csecsemőgondozási díj, az örökbefogadói díj, a gyermekgondozási díj, az öregségi nyugdíj, a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a táncművészeti életjáradék, az átmeneti bányászjáradék, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai, az öregségi járadék, a munkaképtelenségi járadék, az özvegyi járadék, a növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadék, az özvegyi nyugdíj - kivéve az ideiglenes özvegyi nyugdíjat, továbbá a házastársa jogán árvaellátásra jogosult fogyatékkal élő, illetve tartósan beteg vagy legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodó személy özvegyi nyugdíját -, a baleseti táppénz, a hozzátartozói baleseti nyugellátás, az Ft. alapján folyósított pénzbeli ellátás, a bányászok egészségkárosodási járadéka, a rokkantsági járadék, a hadigondozottak és nemzeti gondozottak pénzbeli ellátásai, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a tartós ápolást végzők

időskori támogatása, a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék, a közszolgálati járadék, valamint az uniós rendeletek alapján külföldi szerv által folyósított egyéb azonos típusú ellátás.

A törvény alkalmazása szempontjából mely hozzátartozói közösséget tekintünk családnak?

Az egy lakásban, vagy személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális, gyermekvédelmi intézményben együtt élő, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező közeli hozzátartozók közössége.

Ki a közeli hozzátartozó?

- a házastárs, az élettárs,
- a húszévesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező; a huszonhárom évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató; a huszonöt évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató vér szerinti gyermek, örökbe fogadott gyermek, mostohagyermek és a Ptk. szerinti gyermekvédelmi nevelőszülő által e jogviszonya keretében nevelt gyermek kivételével a nevelt gyermek (a továbbiakban: nevelt gyermek),
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, az autista, illetve a testi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos vér szerinti, örökbe fogadott, mostoha-, illetve nevelt gyermek, amennyiben ez az állapot a gyermek 25. életévének betöltését megelőzően is fennállt,
- a 18. életévét be nem töltött gyermek vonatkozásában a vér szerinti és az örökbe fogadó szülő, a szülő házastársa vagy élettársa, valamint a fenti két feltétel valamelyikének megfelelő testvér.

A család jövedelmének vizsgálatakor kiknek a jövedelmét lehet figyelembe venni?

Csak a fent meghatározott közeli hozzátartozók jövedelmét. E szabály értelmében a családdal együtt élő, nagykorú, önálló keresettel rendelkező gyermek jövedelmét a szülő ellátásra való jogosultságának elbírálásakor nem lehet figyelembe venni.

A szociális ellátásra való jogosultság elbírálásakor mi minősül vagyonnak?

Ha a törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt - jövedelemként figyelembe nem vett - összeg, amelynek

- külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege a szociális vetítési alap összegének a harmincszorosát, vagy

- együttes forgalmi értéke a szociális vetítési alap összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Mely esetben tekintjük a gépjárművet mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjárműnek?

Abban az esetben, ha

- a kérelmező vagy háztartásának tagja a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló kormányrendelet szerint mozgáskorlátozott, vagy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény szerint mozgásszervi fogyatékosnak minősül, és a gépjárművet rendeltetésszerűen személyszállításra használják, vagy

- a kérelmező vagy háztartásának tagja a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló kormányrendelet szerint egyéb fogyatékosnak minősül, és a gépjárművet szerzési támogatás felhasználásával vásárolták.

A lízingelt dolgot a vagyon vizsgálatakor figyelembe kell venni?

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dologon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni. A meghatározott időre szóló vagyoni értékű jog értékének meghatározására az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 72.§-ának (2) bekezdése az irányadó.

A vagyon vizsgálatakor a család mely tagjainak vagyonát lehet vizsgálni?

Csak a korábban már ismertetettek szerint a közeli hozzátartozók vagyonát.

Mely időponttól állapítják meg a szociális ellátást?

Főszabály szerint, ha a pénzbeli és a természetben nyújtott ellátásra vonatkozó igényt véglegesen megállapítják, az ellátás a kérelem benyújtásától esedékes.

A havi rendszeres szociális ellátásra vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság megszűnése esetén a jogosultat a megszűnés napja szerinti hónapra jutó ellátás teljes havi összege megilleti.

Amennyiben az aktív korúak ellátására való jogosultságot az álláskeresési támogatás kimerítésétől számított 30 napon belül benyújtott kérelem alapján állapítják meg, az ellátásra való jogosultság kezdő napja az álláskeresési támogatás kimerítését követő nap.

A közgyógyellátásra való jogosultság kezdő időpontja a jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követő 15. nap, 2025. 07. 01-jétől a jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követő nap. A közgyógyellátás iránti kérelem a jogosultság időtartama alatt, annak lejártát megelőző három hónapban is benyújtható. Amennyiben az eljárás a jogosultság lejárta előtt legalább 15 nappal korábban befejeződik, az új jogosultság kezdő időpontjaként a korábbi jogosultság lejártát követő napot kell megállapítani

Mely időpontig folyósítják a pénzbeli ellátást?

Az időskorúak járadékát, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, a gyermekek otthongondozási díját, az ápolási díjat, a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, valamint - a települési önkormányzat rendeletének eltérő szabályozása hiányában - a havi rendszerességgel adott települési támogatást utólag, minden hónap 5-éig kell folyósítani azzal, hogy a december hónapra tekintettel járó havi rendszeres szociális ellátást és foglalkoztatást helyettesítő támogatást december 30-áig kell folyósítani.

A jogosult halála esetén ki veheti fel az ellátást?

A havi rendszeres szociális ellátásra és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult halála esetén a fel nem vett ellátást a vele közös háztartásban együtt élt házastárs vagy élettárs, gyermek, unoka, szülő, nagyszülő és testvér egymást követő sorrendben veheti fel a halál hónapját követő hónap utolsó napjáig.

Milyen időközönként vizsgálják felül a pénzbeli ellátásokat?

A jogosultságot megállapító szerv

- az időskorúak járadékára, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra, valamint az ápolási díjra való jogosultság feltételeinek fennállását két évente legalább egyszer,

- a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság feltételeinek fennállását az önellátási képesség hiányát igazoló, a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározott dokumentumok érvényességi idejének lejártakor, határozatlan idejű érvényesség esetén a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szerinti hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy megkeresésére vagy a felülvizsgálat szükségességéről történő hivatalos tudomásszerzés esetén,
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállását évente legalább egyszer felülvizsgálja, és ha a felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a feltételek továbbra is fennállnak, az ellátást a felülvizsgálatnak megfelelő összegben tovább folyósítja.

Ha a szociális vetítési alap összege változik, a havi rendszeres szociális ellátás összegét, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot a változás időpontjától számított három hónapon belül felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során az emelt összegű rendszeres pénzellátást, a családi pótlékot és az árvaellátást kell figyelembe venni. Ha az ellátás összege a felülvizsgálat eredményeként

- emelkedett, akkor az új összeget a szociális vetítési alap összege emelkedésének időpontjára visszamenőlegesen,
- csökkent, akkor az új összeget a szociális vetítési alap összege emelkedésének időpontját követő harmadik hónap első napjától kell folyósítani.

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

Az időskorúak járadékát az igénylő lakóhelye szerint illetékes járási hivatal állapítja meg.

Az aktív korúak ellátására való jogosultságnak a nyugdíjkorhatár betöltésére tekintettel történő megszüntetését követően a járási hivatal hivatalból eljárást indít az időskorúak járadékára való jogosultság megállapítása iránt. A jogosultság megállapítása esetén annak kezdő napja az aktív korúak ellátására való jogosultság megszűnését követő nap.

Ki jogosult az időskorúak járadékára?

Az a személy, aki

- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, és akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a 35.870,- forintot,
- egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, de 75 évesnél fiatalabb, s akinek havi jövedelme nem haladja meg a 42.180,- forintot,
- egyedülálló, 75. életévét betöltötte, s akinek havi jövedelme nem haladja meg a 56.940,- forintot.

Mennyi az időskorúak járadékának havi összege?

Amennyiben a jogosult jövedelemmel nem rendelkezik

- nem egyedülálló személy esetén 35.870,- forint,
- az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személy esetén 42.180,- forint,
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személy esetén 56.940,- forint.

Mennyi az időskorúak járadékának havi összege, ha az igénylő rendelkezik jövedelemmel?

A jövedelemmel rendelkező személy esetén a járadék összege a fenti összegek és a jogosult havi jövedelmének különbözete. Ha az ellátásnak a különbözeti összege az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére akkor is legalább ezer forint összegű járadékot kell megállapítani.

Mely esetben nem állapítható meg az időskorúak járadéka, illetve a folyósítást mikor kell szüntetni?

Nem állapítható meg az időskorúak járadéka, illetve az ellátásra való jogosultságot meg kell szüntetni, ha a személy

- előzetes letartóztatásban van, elzárás büntetését vagy szabadságvesztés büntetését tölti,
- 3 hónapot meghaladó időtartamban külföldön tartózkodik,
- a szabad mozgás vagy tartózkodás jogával élő személy és az uniós rendeletek hatálya alá tartozó személy - a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve - tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott, vagy
- az időskorúak járadékára való jogosultság feltételeinek felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza.

Az időskorúak járadékára való jogosultságot a kérelemben megjelölt időponttól vagy időpont megjelölésének hiányában a kérelem benyújtását követő hónap utolsó napjával - meg kell szüntetni, ha azt az időskorúak járadékában részesülő személy kéri.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátását a járási hivatal állapítja meg.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának két típusa van:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás biztosítható a munkavégzésre alkalmas személyek részére, valamint
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás biztosítható a munkavégzésre valamilyen okból nem alkalmas személyek részére.

A járási hivatal az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítását követően dönt arról, hogy a jogosult részére melyik fenti ellátás típusát lehet megállapítani.

Ha a családban a házastársak mindegyike jogosult lenne az aktív korúak ellátására, mindkettőjük részére megállapítható az ellátás?

Az aktív korúak ellátására egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult, ezért csak az egyik családtag kaphatja meg az ellátást.

Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás feltételeinek felel meg.

Ki jogosult az aktív korúak ellátására?

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak a személynek,

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül, vagy

- akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a gyermek életkorának betöltése miatt szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az aktív korúak ellátása tekintetében mely tevékenység nem minősül keresőtevékenységnek?

Az aktív korúak ellátása tekintetében nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.

Az aktív korúak ellátásra való jogosultság függ az igénylő és családja jövedelmi, vagyoni helyzetétől?

Igen. Az aktív korúak ellátására való jogosultságot abban az esetben lehet megállapítani, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének (28.500 Ft) 90%-át (25.650,- forint) és vagyona nincs.

Mit jelent a fogyasztási egység?

Az aktív korúak ellátása tekintetében fogyasztási egység a családtagoknak a családon belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszáma, ahol

- az első nagykorú családtag arányszáma 1,0, azzal, hogy a gyermekét egyedülállóként nevelő szülő arányszáma 0,2-vel növekszik,
- a házas- vagy élettárs arányszáma 0,9,
- az első és második gyermek arányszáma gyermekenként 0,8,
- minden további gyermek arányszáma gyermekenként 0,7,
- a fogyatékos gyermek arányszáma 1,0, azzal, hogy a fogyatékos gyermeket a megelőző pontok alkalmazásánál nem kell beszámítani) továbbá
- ha az igénylő vagy házastársa, illetőleg élettársa fogyatékosági támogatásban részesül, az arányszám 0,2-vel növekszik.

Hogyan állapítják meg a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelmét?

A család összes jövedelmét elosztják a család szerkezeti egységének megfelelő arányszámmal, pl. két felnőtt és egy gyermek esetén 2,7-tel. Az így kapott összeg fejezi ki a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelmét.

Az igénylő részére tehát csak akkor állapítható meg aktív korúak ellátása, ha az így kapott egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem éri el a 25 650,- forintot.

Családjával együtt élő nagykorú gyermek esetén a jogosultság megállapítása során figyelembe veszik szüleinek jövedelmét?

A családjával együtt élő nagykorú gyermek ellátásra való jogosultságának megállapítása során a szülők jövedelmét nem kell figyelembe venni

A jogosultsági feltételek beálltától kezdve mely időpontig nyújtható be az aktív korúak ellátása iránti kérelem?

Az aktív korúak ellátása az álláskeresési támogatás időtartamának kimerítésétől, vagy a keresőtevékenység megszűnésétől, vagy a rendszeres pénzellátás folyósításának megszűnésétől számított tizenkettő hónapon belül benyújtott kérelem alapján állapítható meg.

Mely időponttól állapítják meg az aktív korúak ellátását?

Főszabály szerint, ha az aktív korúak ellátására való jogosultságot jogerősen megállapítják, az ellátás a kérelem benyújtásától esedékes.

Ha az aktív korúak ellátására való jogosultságot az álláskeresési támogatás kimerítésétől számított 30 napon belül benyújtott kérelem alapján állapítják meg, az ellátásra való jogosultság kezdő napja az álláskeresési támogatás kimerítését követő nap.

Kinek nem állapítható meg az aktív korúak ellátására való jogosultság?

Annak a személynek, aki

- letartóztatásban van, vagy szabadságvesztést, illetve elzárást tölt
- tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,
- gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, illetve gyermeknevelési támogatásban részesül,
- gyermekgondozást segítő ellátásra jogosult, a gyermek fél éves korának betöltéséig,
- az Ft. szerint az álláskereső ellátásban részesül,
- katonai szolgálatot teljesít,
- köznevelési, vagy felsőoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, vagy
- képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül,
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül,
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szerint felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban részesül.

Mely esetben szüntetik meg az aktív korúak ellátására való jogosultságot?

- akinek aktív korúak ellátására való jogosultságát a fenti okok miatt meg kell szüntetni
- aki az aktív korúak ellátására való jogosultság feltételeinek vagy az annak keretében megállapított pénzbeli ellátás összegének felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza,
- aki keresőtevékenységet folytat, a keresőtevékenység 121. napjától,
- akire vonatkozóan az aktív korúak ellátására való jogosultság fennállása alatt a munkaügyi hatóság a jogellenes munkavégzés tényét két éven belül ismételtelen véglegessé vált döntéssel megállapította, vagy
- akinek a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra való jogosultságát meg kellett szüntetni,
- aki a jogosultságának megszüntetését kéri,
- aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, a nyugdíjkorhatár betöltése hónapjának utolsó napjával,
- akinek részére az aktív korúak ellátása keretében nyújtott ellátás folyósítása egy évet meghaladó időtartamban egybefüggően szünetel, az egy év leteltét követő nappal.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítását kinek szüntetik meg?

Meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személynek,

- aki az állami foglalkoztatási szervvel való együttműködés keretében számára felajánlott munkalehetőséget nem fogadja el, vagy a **közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát jogellenesen megszünteti**, továbbá, akinek a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát a munkáltató azonnali hatályú felmondással szüntette meg;
- akit az állami foglalkoztatási szerv - neki felróható okból - törölt az álláskeresők nyilvántartásából;
- aki az állami foglalkoztatási szervnél az aktív korúak ellátásának megállapításáról szóló határozatban foglalt határidőig nem kérelmezi az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét; vagy
- aki a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának az éves felülvizsgálata során, a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának fennállása alatt legalább 30 nap időtartamban
 - = közfoglalkoztatásban nem vett részt,
 - = keresőtevékenységet - ideértve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát is - nem folytatott,
 - = munkaerőpiaci programban nem vett részt,
 - = az Flt. szerinti, legalább hat hónap időtartamra meghirdetett képzésben nem vett részt vagy ilyen képzésben való részvétele nincs folyamatban, vagy
 - = a szociális szövetkezeti tagsági jogviszonya keretében a szociális szövetkezet közös termelésében közvetlenül nem működött közre.

Ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy a felülvizsgálat időpontjában a fenti jogviszonyok valamelyikét nem tudja igazolni, de a felülvizsgálattal érintett időszakban legalább 30 napig igazoltan keresőképtelen volt, a járási hivatal a 30 napos jogviszony megszerzésére 60 napos határidőt ad.

Mely esetekben jogellenes a közfoglalkoztatási jogviszony megszüntetése?

A közfoglalkoztatási jogviszony megszüntetése azokban az esetben jogellenes, ha a jogellenességet a bíróság megállapította.

Jogosult-e egészségügyi szolgáltatásra az aktív korúak ellátásában részesülő személy?

Az aktív korúak ellátásában részesülő személy az ellátás folyósítása alatt, valamint annak megszűnésétől számított 45 napig jogosult az egészségügyi szolgáltatásra.

Jogosult-e utazási kedvezményre az aktív korúak ellátásában részesülő személy?

Igen. A közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 38/2024. (II. 29.) Kormányrendelet szerint, az 1. mellékletben meghatározott utazási kedvezmény igénybevételére jogosult az a személy, aki az aktív korúak ellátására jogosult, ha munkaviszonyban nem áll.

A kedvezmény a helyi közlekedésben jegy, vagy bérlet vásárlására jogosítja az aktív korúak ellátásában részesülő személyt?

A kedvezmény a települési önkormányzat árendeletében rendszeresített kedvezményes bérlet igénybevételére jogosít.

Milyen igazolás felmutatásával van lehetőség a kedvezményes bérlet megvásárlására?

A járási hivatal által kiállított igazolással arról, hogy az igénylő személy az aktív korúak ellátásában részesül.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Ki jogosult a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra?

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, amennyiben az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás megállapításához szükséges feltételekkel nem rendelkezik.

Milyen kötelezettsége van a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személynek?

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét, valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy a jogosultságot megállapító döntés véglegessé válásától vagy a szünetelés megszűnésétől számított 15 napon belül köteles az állami foglalkoztatási szervet felkeresni.

Mely esetben szünetel az állami foglalkoztatási szervvel az együttműködési kötelezettség?

Az álláskeresőként történő nyilvántartásba vétellel kapcsolatos kérelem elutasításának napjától, illetve az álláskeresők nyilvántartásából történő törlés napjától szünetel az együttműködési kötelezettsége annak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személynek, akinek álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét az állami foglalkoztatási szerv azért utasította el vagy aki az álláskeresők nyilvántartásából azért került törlésre, mert nem tekinthető aktív munkahelykeresőnek, és ez neki nem felróható.

Mennyi a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege?

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a, 22.800,- Ft.

Mikor szünetel a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítása?

Ha a juttatásban részesülő személy

- keresőtevékenységet - ide nem értve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát - végez, az azt megalapozó jogviszony fennállásának első 120 napjában,
- közfoglalkoztatásban vesz részt, a közfoglalkoztatásban való részvétel időtartama alatt, vagy
- olyan képzésben vesz részt, amelynek keretében felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban vagy képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül, a felzárkózást elősegítő megélhetési támogatás vagy a keresetpótló juttatás folyósításának időtartama alatt.

A szünetelésre okot adó körülmény bekövetkeztéről, valamint a szünetelésre okot adó körülmény megszűnéséről az aktív korúak ellátására jogosult személy 8 napon belül értesíti az ellátást megállapító szervet.

Ha az aktív korúak ellátására jogosult személy a szünetelésre okot adó körülmény megszűnéséről a bejelentési kötelezettségét

- a szünetelésre okot adó körülmény megszűnésétől számított 8 napon belül teljesíti, az aktív korúak ellátása keretében nyújtott pénzbeli szociális ellátást a szünetelésre okot adó körülmény megszűnését követő naptól kezdődően,
- a fenti határidőt elmulasztva teljesíti, az aktív korúak ellátása keretében nyújtott pénzbeli szociális ellátást a szünetelésre okot adó körülmény megszűnése bejelentésének napjától kezdődően kell ismét folyósítani.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy köteles-e a számára felajánlott munkalehetőséget elfogadni?

Igen. Amennyiben a felajánlott munkát nem fogadja, a támogatásra való jogosultságát meg kell szüntetni.

Lehet-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatást folyósítani, ha a támogatásban részesülő személy az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végez munkát, vagy háztartási munkát folytat?

Nem érinti a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot sem az egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett munka, sem a háztartási munka, ezért ilyen jellegű kereső tevékenység mellett a támogatást teljes összegben folyósítják.

A járási hivatal felülvizsgálja-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot?

A járási hivatal a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállását évente legalább egyszer felülvizsgálja, és ha a felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a feltételek továbbra is fennállnak, az ellátást a felülvizsgálatnak megfelelő összegben tovább folyósítja.

Mire terjed ki a felülvizsgálat?

A jogosult jövedelmi vagyoni helyzetén, túl azt is vizsgálják, hogy az ellátásban részesülő személy a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának fennállása alatt legalább 30 nap időtartamban

- közfoglalkoztatásban részt vett-e, vagy
- kereső tevékenységet - ideértve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát is - folytatott-e,
- munkaerőpiaci programban részt vett-e, vagy
- a foglalkoztatási törvény szerinti és legalább hat hónap időtartamra meghirdetett képzésben részt vett-e vagy ilyen képzésben való részvétele folyamatban van-e,
- szociális szövetkezeti tagsági jogviszonya keretében a szociális szövetkezet közös termelésében közvetlenül nem működött közre.

A 30 napos időtartam számításakor a fenti tevékenységeknek (kivéve a közfoglalkoztatást) a felülvizsgálat időpontját megelőző évben teljesített időtartamát össze kell számítani.

Amennyiben a jogosult a feltételt így sem tudja teljesíteni, a 30 nap számításánál a közérdekű önkéntes tevékenységének időtartamát is figyelembe kell venni.

Milyen iratokkal igazolható a fenti jogviszonyokban eltöltött 30 napos időtartam?

- az egyszerűsített foglalkoztatás a munkaszerződéssel, írásbeli munkaszerződés hiányában a munkáltató által kiállított bizonylattal,
- a háztartási munka a foglalkoztató magánszemély által kiadott, a munkavégzéssel töltött időtartamot is tartalmazó igazolással, **azonban nem fogadható el a háztartási munka igazolása, ha azt foglalkoztatóként a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy hozzátartozója, illetve a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személlyel egy lakcímen élő személy adja ki,**
- a közérdekű önkéntes tevékenység a fogadó szervezet és az önkéntes között megkötött önkéntes szerződéssel vagy – írásbeli szerződés hiányában – a fogadó szervezet által az önkéntesekről vezetett nyilvántartás alapján a fogadó szervezet vezetője által kiállított igazolással igazolható.

A közérdekű önkéntes tevékenységről kiállított igazolás tartalmazza az elvégzett önkéntes tevékenység megnevezését és időtartamát, valamint a fogadó szervezet nyilvántartásba vételéről hozott határozat számát.

Mi történik abban az esetben, ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy a fentieknek nem tud megfelelni?

Esetében a támogatásra való jogosultságot meg kell szüntetni.

Meg kell-e szüntetni a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot abban az esetben is, ha a jogosult azért nem tudott legalább 30 nap keresőtevékenységet folytatni, mert a munkára a foglalkozási egészségügy orvosa nem tartotta alkalmasnak?

Igen, a jogosultságot ebben az esetben is megszüntetik, hiszen a jogosultságot nem csak munkavégzéssel, hanem pl. munkaerő-piaci programban való részvétellel, közérdekű önkéntes tevékenységgel is meg lehet szerezni.

Van-e lehetőség a tevékenységi kötelezettség teljesítésére nyitva álló időtartam meghosszabbítására?

Ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy a 30 nap időtartamú tevékenységi kötelezettséget nem teljesíti és a felülvizsgálattal

érintett időszakban legalább 30 napig igazoltan keresőképtelen volt, a járási hivatal a kötelezettség teljesítésére 60 napos határidőt ad.

A jogosultság további megállapítása érdekében napi hány órában kell kereső tevékenységet folytatni?

A törvény a munkavégzés időtartamát nem határozza meg, ezért akár teljes munkaidőben végzett, akár részmunkaidőben végzett, 30 napi munkával a jogosultságot meg lehet szerezni.

Milyen munkára lehet egyszerűsített módon munkaviszonyt létesíteni?

Mezőgazdasági, továbbá turisztikai idénymunkára vagy alkalmi munkára.

Milyen munka minősül mezőgazdasági idénymunkának?

A növénytermesztési, erdőgazdálkodási, állattenyésztési, halászati, vadászati ágazatba tartozó munkavégzés, továbbá a termelő, termelői csoport, termelői szervezet, illetve ezek társulása által a megtermelt mezőgazdasági termékek anyagmozgatása, csomagolása – a tovább feldolgozás kivételével – feltéve, hogy azonos felek között a határozott időre szóló munkaviszony időtartama nem haladja meg egy naptári éven belül a százhusz napot.

Milyen munka minősül turisztikai idénymunkának?

A kereskedelemről szóló törvényben meghatározott kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységet folytató munkáltatónál végzett idénymunka, feltéve, hogy azonos felek között a határozott időre szóló munkaviszony.

Mely munkaviszonyt nevezünk alkalmi munkának?

A munkáltató és a munkavállaló között

- összesen legfeljebb öt egymást követő naptári napig, és
- egy naptári hónapon belül összesen legfeljebb tizenöt naptári napig, és
- egy naptári éven belül összesen legfeljebb kilencven naptári napig létesített, határozott időre szóló munkaviszony.

Hogyan jöhet létre az egyszerűsített foglalkoztatási munkaviszony?

A felek szóbeli megállapodása alapján, a munkáltató bejelentési kötelezettségének teljesítésével. Amennyiben azt a munkavállaló kéri, illetve a jogszabály alapján nem elektronikus úton bevállásra kötelezett munkáltató választása szerint, az egyszerűsített foglalkoztatás céljából munkaviszonyt szerződés megkötésével kell létesíteni, és azt legkésőbb a munka megkezdéséig kell írásba foglalni.

Milyen munkát tekintünk háztartási munkának?

Háztartási munka végzésére kizárólag természetes személy foglalkoztathat háztartási alkalmazottat.

A háztartási munka kizárólag a foglalkoztató természetes személy és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgáló következő tevékenységek: lakás takarítása, főzés, mosás, vasalás, gyermekek felügyelete, házi tanítása, otthoni gondozás és ápolás, házvezetés, kertgondozás.

Kit tekintünk háztartási alkalmazottnak?

A háztartási munkát végző természetes személyt, aki ezt a tevékenységét nem egyéni vállalkozóként vagy társas vállalkozóként végzi.

Háztartási munka végzése esetén kit tekintünk foglalkoztatónak?

Azt a természetes személyt, aki a háztartási alkalmazott munkáltatója, illetve megbízója, megrendelője. Nem fogadható el a háztartási munka igazolása, ha azt foglalkoztatóként a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy hozzátartozója, illetve a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személlyel egy lakcímen élő személy adja ki.

Hogyan történik a háztartási alkalmazott bejelentése?

Háztartási alkalmazott foglalkoztatása esetén a foglalkoztató elektronikus úton vagy telefonon (185 szám) a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak havonta a munkavégzés megkezdése előtt köteles bejelenteni a foglalkoztató adóazonosító jelét, a háztartási alkalmazott adóazonosító jelét és társadalombiztosítási azonosító jelét, a tényleges foglalkoztatás kezdő napját. A foglalkoztatót a háztartási alkalmazott után regisztrációs díjfizetési kötelezettség nem terheli.

Szüneteltetik-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítását annak a személynek, aki az ellátás folyósítása mellett háztartási munkát végez, vagy az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatják?

Nem szüneteltetik az aktív korúak ellátásának folyósítását, mivel ezek a tevékenységek nem minősül kereső tevékenységnek.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Ki jogosult az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra?

Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Ki minősül egészségkárosodott személynek?

Aki

- a munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül.

Az egészségkárosodott személy részére meddig állapítható meg az ellátás?

Az egészségkárosodott állapot fennállásáig. Ha az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy esetében a határozat, szakvélemény vagy szakhatósági állásfoglalás időbeli hatálya lejárt és az egészségkárosodott személy az időbeli hatály lejártá előtt újabb határozatot vagy szakvéleményt nem nyújtott be, a járási hivatal az ellátásban részesülő egészségi állapotát ismételtelen megvizsgálja.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra az egészségkárosodott személy esetében a jogosultság egészségi állapotra vonatkozó feltétele mindaddig fennáll, amíg az ellátásra való jogosultságot megalapozó, felülvizsgálatot el nem végeztek.

Mely esetben szünetel az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás folyósítása?

Ha az ellátásban részesülő személy

- keresőtevékenységet végez, az azt megalapozó jogviszony fennállásának első 120 napjában,

- közfoglalkoztatásban vesz részt, a közfoglalkoztatásban való részvétel időtartama alatt, vagy
- olyan képzésben vesz részt, amelynek keretében felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban vagy képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül, a felzárkózást elősegítő megélhetési támogatás vagy a keresetpótló juttatás folyósításának időtartama alatt.

Mennyi az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege?

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkori kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 90%-át (87.025,- Ft) azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának (64.225,- Ft) és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és a szociális vetítési alap összege 95%-ának szorzatával.

Ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege a havi ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ellátást kell megállapítani.

Hogyan állapítják meg a családi jövedelemhatárt?

A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és a szociális vetítési alap 95%-ának szorzatával. Két felnőtt és egy gyermek esetén a családi jövedelemhatár összege: $27.075,- \text{ Ft} \times 2,7 = 73.102,- \text{ Ft}$, két felnőtt és két gyermek esetén $27.075,- \text{ Ft} \times 3,5 = 94.762,- \text{ Ft}$.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összegének megállapítása pl. egy gyermeket nevelő család esetén

Az egygyermekes családban az apa jövedelemmel nem rendelkezik, az anya a gyermek után gyermekgondozási segélyben részesül.

Két szülő, egy egészséges gyermek:

Fogyasztási egység		A család tényleges jövedelme
1. szülő	1	-
2. szülő	0,9	25.650,- Ft
1. gyermek	0,8	12.200,- Ft (családi pótlék)
Szorozószám:	2,7	összesen: 37.850,- Ft

A családi jövedelemhatár **az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás tekintetében:** $27.075,- \times 2,7 = 73.102,- \text{ Ft}$

Az összege: $73.102,- \text{ Ft} - 37.850,- \text{ Ft} = 35.255,- \text{ Ft}$

Fontos tudni

Az aktív korúak ellátása iránti kérelmet formanyomtatványon kell benyújtani.

A kérelem elbírálásához szükséges

- a vagyonyilatkozat, továbbá
- a közös háztartásban élő gyermek(ek)re vonatkozóan
- ha a tankötelezett korhatárt már betöltötték, a tanulói, hallgatói jogviszony fennállásáról szóló igazolás, valamint
- a tartósan beteg állapot tényét igazoló jogosultság (magasabb összegű családi pótlék, rokkantsági járadék, rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás, rehabilitációs járadék vagy a megváltozott munkaképesség miatt megállapított hozzátartozói nyugellátás), illetve az autista, illetve a testi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos állapot tényét igazoló jogosultság (magasabb összegű családi pótlék, vakok személyi járadéka, fogyatékosági támogatás) fennállása.

Ha az egészségkárosodott személy a kérelemhez nem csatolta a rehabilitációs szakértői szervnek vagy jogelődjének a munkaképesség-csökkenés, az egészségkárosodás vagy az egészségi állapot minősítését tartalmazó, érvényes és hatályos határozatát, szakhatósági állásfoglalását vagy szakvéleményét, a szakkérdést a járási hivatal vizsgálja.

A kérelem elbírálásához szükséges még:

- a családtámogatási feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal igazolása arról, hogy a kérelmező vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül,

- az állami foglalkoztatási szervként eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal igazolása a munkanélküli járadék, illetve az álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék folyósítása időtartamának lejártáról, valamint arról, hogy a kérelmező álláskeresést ösztönző juttatásban nem részesül, vagy
- az állami foglalkoztatási szerv igazolása arról, hogy a kérelmező álláskeresési támogatásra való jogosultsága nem áll fenn, továbbá a munkaviszonyban töltött azon napjainak számáról, amelyeket az álláskeresési támogatás megállapításánál figyelembe kell venni,
- az együttműködés esetén az állami foglalkoztatási szerv igazolása annak teljesítéséről,
- a rendszeres pénzellátások megszüntetéséről szóló határozat,
- Ha a kérelmező úgy nyilatkozik, hogy 14 éven aluli gyermekének napközbeni ellátása nem biztosított, köznevelési intézményben tanulmányokat folytató gyermek esetén csatolni kell az intézmény igazolását arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását nem tudja biztosítani, egyéb esetben a járási hivatal hivatalból vizsgálja a gyermek napközbeni ellátást biztosító intézményben történő elhelyezésének lehetőségét.

Gyermekek otthongondozási díja

A gyermekek otthongondozás díja (GYOD) az önmagukat ellátni képtelen gyermeküket ápoló vér szerinti és örökbefogadó szülők számára biztosít támogatást.

Ki jogosult a gyermekek otthongondozási díjára?

A gyermek életkorától függetlenül a gyermekek otthongondozási díjára jogosult az a vér szerinti vagy örökbefogadó szülő, aki

- a súlyos fogyatékoságából eredően önellátásra képtelen vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekéről, vagy
- a tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen gyermekéről gondoskodik.

A szülőn kívül más személy részére is megállapítható a gyermekek otthongondozási díja?

Igen, a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság - a gyermekre meghatározott feltételek teljesülése esetén - a szülőn kívül a gyermek más, a

gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozója számára is megállapítható, ha

- a szülő meghalt, vagy a gyermek állandó és tartós gondozásában a saját egészségi állapotára figyelemmel akadályozottá vált, vagy
- a szülő szülői felügyeleti joga szünetel (a Ptk. 4:186. § (1) bekezdés a), c), e) vagy h) pontja vagy 4:186. § (2) bekezdése szerinti szünetelési esetek), vagy
- a szülői felügyeleti jogot a bíróság megszüntette.

A gyermekek otthongondozási díja megállapítása iránti kérelem – kivéve a szülői felügyelet szünetelése vagy megszűnése esetén - a körülmények bekövetkezésétől számított három hónapon belül nyújtható be.

Mely esetben kell a szülőt az ápolási tevékenység ellátásában egészségi állapota miatt akadályozottnak kell tekinteni?

Ha a legalább három hónap időtartamban fennálló akadályozottság tényét a háziorvos szakmai vélemény kiállításával igazolja. A szakmai vélemény érvényességi ideje legfeljebb egy év.

A fentiekén túl a szülőt az ápolási tevékenység ellátásában egészségi állapota miatt akadályozottnak kell tekinteni, ha a komplex minősítése alapján „E” minősítési kategóriába sorolják be.

A gyermekek otthongondozási díja tekintetében

Hozzá tartozó: a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa; *Közeli hozzátartozó:* a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér. (*nevelőszülő* az a személy, aki a gyermekről a saját háztartásában hosszabb időn át ellenszolgáltatás nélkül gondoskodott, és a gyermeknek nem vér szerinti-,örökbefogadó vagy mostohaszülője. Mostohaszülő a szülő házastársa, aki beleegyezett abba, hogy a házastársa gyermekét a közös háztartásban nevelik.)

Az ellátásra való jogosultság szempontjából kit tekinthetünk tartósan beteg gyermeknek?

Tartósan beteg a gyermek, ha egészségi állapotára figyelemmel előreláthatóan három hónapnál hosszabb időtartamban ápolásra, gondozásra szorul.

Kit tekintünk súlyosan fogyatékos gyermeknek?

Súlyosan fogyatékos személy az, akinek

- segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes,
- hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),
- mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes.

Kit tekintünk önellátásra képtelen gyermeknek?

Önellátásra képtelen a gyermek, ha a szakértő e tényt szakvéleményben megállapítja.

Az önellátásra való képtelenség megállapításának szempontrendszerét a 63/2006. (III. 27.) Kormányrendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.

Mely esetben állapítható meg az önellátási képesség hiánya?

A képesség értékelése során az ápolat személynek vagy ápolat gyermeknek csakis a betegségéből, fogyatékoságából eredő funkcióvesztése értékelhető, az életkorból adódó funkcióhiány nem.

Gyermekek otthongondozási díjával összefüggésben végzett vizsgálat esetén az ápolat gyermek önellátásra képtelensége akkor áll fenn, ha az ápolat gyermek legalább 8 pontot kap. (az értékelési szempontokat a melléklet tartalmazza)

Milyen mértékű a gyermekek otthongondozási díja?

A gyermekek otthongondozási díjának havi összege bruttó 290.800,- Ft.

Vonnak-e járulékot a gyermekek otthongondozási díjából?

A gyermekek otthongondozási díja folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. A gyermekek otthongondozási díjában részesülő személy – kivéve a saját jogú nyugdíjban, valamint az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, özvegyi nyugdíjban részesülő személyt - az ellátás után 10% nyugdíjjárulék fizetésére kötelezett.

Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, özvegyi nyugdíjban részesülő személy a folyósító szervhez benyújtott nyilatkozatával azonban vállalhatja a nyugdíjjárulék fizetését.

Egyidejűleg hány gyermek után lehet az ellátást igényelni?

Egy szülő számára egyidejűleg csak egy gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság állapítható meg. A szülő azonban kérheti, hogy a gyermek egészségi állapotára vonatkozó feltételek teljesülését a járási hivatal több gyermekre figyelemmel is vizsgálja.

Mennyi az ellátás összege, ha a szülő egyidejűleg több tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek ellátásáról gondoskodik?

Ha a szülő több olyan gyermekéről is gondoskodik, akire tekintettel a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultsága megállapítható lenne, az ellátás összege - e feltételek fennállásának időtartama alatt – az alapösszeg (290.800,- Ft) **másfélszerese**, azaz bruttó 436.200,- Ft.

Mennyi az ellátás összege, ha az igénylő személy más rendszeres pénzellátásban pl. rehabilitációs ellátásban részesül?

Főszabályként a gyermekek otthongondozási díjának havi összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult esetén a fent említett összegnek és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi bruttó összegének a különbözete. Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ellátást kell megállapítani.

Mely esetben jogosult a szülő a saját jogú nyugellátás, korhatár előtti ellátás, szolgálati járandóság, táncművészeti életjáradék, átmeneti bányászjáradék, rokkantsági ellátás vagy rehabilitációs ellátás mellett a teljes összegű gyermekek otthongondozási díjára?

A gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság továbbra is fennáll, ha a szülő

- a Tny. szerint saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, rokkantsági ellátásban, vagy a megváltozott

munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 33. § (1) bekezdése alapján, a törvény erejénél fogva rehabilitációs ellátásban részesül,

- a fenti ellátásra való jogosultság keletkezését megelőző napon a gyermekek otthongondozási díjára vagy ápolási díjra volt jogosult, és
- a fenti ellátásra való jogosultság kezdőnapját megelőző húsz éven belül a gyermekek otthongondozási díjára, illetve a súlyosan fogyatékos gyermekekre tekintettel alanyi jogú vagy a kiemelt ápolási díjra való jogosultsága együttesen összeszámítva legalább tíz évig fennállt.

Ebben az esetben a nyugellátás mellett a teljes összegű gyermekek otthongondozási díját folyósítják.

Mennyi az ellátás összege, ha a szülő a fogyatékos gyermekére tekintettel pl. gyermekgondozást segítő ellátásban részesül?

Ebben az esetben az ellátás összege a gyermekgondozást segítő ellátás (28.500,- forint) és a gyermekek otthongondozási díja havi összegének különbözete. Akinek a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultságát ugyanazon várandósságból született gyermekei közül nem mindegyik ikergyermekre tekintettel állapították meg, rendszeres pénzellátásként az ikergyermekre tekintettel folyósított gyermekgondozást segítő ellátásnak csak azt a hányadát veszik figyelembe, melyet a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság megállapítása során figyelembe vett gyermekekre tekintettel folyósítanak.

Mennyi az ellátás összege, ha a szülő a fogyatékos gyermek testvérére tekintettel pl. csecsemőgondozási díjban, vagy gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesül?

Ha a szülő nem a gyermekek otthongondozási díjára jogosító gyermeke, hanem annak testvérére tekintettel részesül más, a gyermekek után folyósítható ellátásban, ebben az esetben a gyermekek otthongondozási díja teljes összegben kerül megállapításra. Ugyanezen szabály érvényesül akkor is, ha a szülő a három vagy több kiskorú gyermek nevelése esetén gyermeknevelési támogatásban részesül.

Mely esetben nem jogosult a szülő a gyermek otthongondozási díjára?

Nem jogosult gyermekek otthongondozási díjára a szülő, ha

- a gyermek két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, óvodai elhelyezésben vagy gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, illetve köznevelési intézmény tanulója

vagy felsőoktatási intézmény nappali képzésben részt vevő hallgatója, **kivéve**, ha

- a köznevelési intézményben eltöltött idő a köznevelési intézményben, illetve a szakképző intézményben való kötelező tartózkodásra meghatározott időtartamot nem haladja meg,
- az óvoda vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevételének, illetve a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg, vagy
- a köznevelési, illetve a felsőoktatási intézmény látogatása, vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele csak a szülő rendszeres közreműködésével valósítható meg;
- a gyermeknevelési támogatás, valamint a nem a gyermekek otthongondozási díjára jogosító gyermekre tekintettel folyósított csecsemőgondozási díj, az örökbefogadói díj, gyermekgondozási díj, gyermekgondozást segítő ellátás, továbbá a tartós ápolást végzők időskori támogatása kivételével - rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja a gyermekek otthongondozási díjának összegét, ide nem értve azt a táppénzt, amelyet a gyermekek otthongondozási díja folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységből adódó biztosítási jogviszony alapján - keresőképtelenné válása esetén – folyósítanak.
- szakiskola, középiskola nappali rendszerű képzésének tanulója, illetve felsőoktatási intézmény nappali képzésben részt vevő hallgatója; vagy
- keresőtevékenységet folytat és munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja.

Mely esetben szüntetik meg a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultságot?

A gyermekek otthongondozási díjára való jogosultságot meg kell szüntetni, ha

- az otthon gondozott gyermek már nem tekinthető önellátásra képtelennek,
- az ápolást, gondozást végző szülő a kötelezettségét nem teljesíti,
- az otthon gondozott gyermek meghal,
- az ápolást, gondozást végző szülő vagy az otthon gondozott gyermek tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,
- valamelyik jogosultságot kizáró körülmény következik be,
- azt az ápolást, gondozást végző szülő kérte, vagy
- az ápolást, gondozást végző szülő a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság feltételeinek felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza.

A gyermekek otthongondozási díjának folyósítása alatt igénybe lehet-e venni a házi segítségnyújtó szolgálatot?

A házi segítségnyújtás keretében az ápolást végző szülőnek segítség nyújtható, illetve az ápolat gyermek átmenetileg, de egybefüggően legfeljebb egy hónapos időtartamban ellátható, ha

- az ápolat gyermek egészségi állapota ezt indokolja,
- akadályoztatása miatt a szülő az ápolási, gondozási tevékenységet nem tudja ellátni.

A gyermekek otthongondozási díjában részesülő szülő jogosult-e egészségügyi ellátásra?

Igen, az ellátásban részesülő személy járulékfizetés nélkül jogosult a természetbeni egészségügyi szolgáltatásra.

A GYOD-ban részesülő személy jogosulttá válhat-e a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira?

Az ellátás folyósításának ideje nem minősül biztosításban töltött időnek, de a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának (rehabilitációs ellátás vagy rokkantsági ellátás) megállapításakor az ellátás folyósításának idejét az előzetes biztosítási időbe be kell számítani. E rendelkezés értelmében betegség esetén a gyermekek otthongondozási díjában részesülő személy is jogosult lehet a megváltozott munkaképességű személyek ellátására.

A gyermekek otthongondozási díjának igénylése

Melyik szervhez lehet benyújtani az ellátás megállapítása iránti kérelmet?

A kérelmet az arra rendszeresített kérelemnyomtatványon kell benyújtani

- a kérelmező lakcíme szerint illetékes járási hivatalnál,
- a kérelmező lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy közös önkormányzati hivatalánál, valamint
- a kormányablaknál.

A járási hivatal milyen intézkedést tesz a kérelem benyújtását követően?

A kérelem benyújtását követően a hatóságnak vizsgálnia kell az ellátásra jogosító valamennyi feltételt, az ápolat gyermek egészségi állapotára és önellátási képességére vonatkozó feltételeket is.

A GYOD-ra való jogosultság feltétele az ápolat gyermek önellátásra való képtelensége. Az önellátásra való képtelenséget a szakértő állapítja meg. Az önellátási képesség mértékének megállapítására irányuló vizsgálatot

- 6 év alatti ápolat személy esetén a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek és fogyatékoságok igazolás kiadására jogosult szakorvos igazolja,
- 6 év feletti ápolat esetén legalább középfokú iskolai végzettséggel, valamint egészségügyi szakképesítéssel rendelkező, az egészségügyi ágazatban vagy személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi ellátáshoz kapcsolódóan legalább öt év szakmai tapasztalattal rendelkező személy végzi el. A vizsgálatot végző személy az ápolat helyszínén történő vizsgálat időpontjáról az ápolatást végző személyt a vizsgálat lefolytatását legalább öt nappal megelőzően értesíti.

Milyen iratokat kell a kérelemhez mellékelni?

A gyermekek otthongondozási díja iránti kérelemhez mellékelni kell:

- hat év alatti ápolat gyermek esetén a magasabb összegű családi pótlékra jogosító igazolás kiállítására is jogosult szakorvos szakorvosi véleményét az ápolat gyermek súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg állapotáról, illetve önellátási képességének mértékéről,
- hatodik életévét betöltött ápolat gyermek esetén a háziorvos vagy házi gyermekorvos (háziorvos) igazolását arról, hogy az ápolat gyermek súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg, és
- oktatási intézmény (óvoda, köznevelési, felsőoktatási intézmény) esetén az intézmény vezetőjének igazolását az intézményben való tartózkodás időtartamáról.

A háziorvos az igazolást milyen dokumentációk alapján állítja ki?

A háziorvos az igazolást

- a rehabilitációs hatóság súlyos fogyatékoság minősítését tartalmazó, érvényes és hatályos szakhatósági állásfoglalása vagy szakvéleménye, illetve a fogyatékosági támogatással összefüggő feladatkörében eljáró hatóság határozata,
- a szakmailag illetékes szakfelügyelő főorvos igazolása,
- a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás, vagy
- a sajátos nevelési igény tényét megállapító, pedagógiai szakszolgálatként működő tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleménye alapján állítja ki.

Mely esetben nem kell a kérelemhez mellékelni a házi orvos igazolását?

Ha az ápolat gyermeknek

- fogyatékosági támogatásra,
- vakok személyi járadékára vagy
- rokkantsági járadékra való jogosultsága áll fenn.

Hol érhetőek el GYOD igényléséhez szükséges nyomtatványok?

Az ellátás igényléséhez rendszeresített formanyomtatványok a kormányzati portálokon (<http://kormany.hu> valamint a <http://csaladitudakozo.kormany.hu> oldalakon), továbbá a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok honlapjain kerültek közzétételre.

A nyomtatványok papír alapon elérhetőek valamennyi járási hivatalnál, kormányablaknál és polgármesteri hivatalnál.

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ki jogosult ápolási díjra?

Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló

- súlyosan fogyatékos, vagy
- tartósan beteg 18 év alatti személy otthoni gondozását, ápolását végzi, és
- az ápolat személyre tekintettel a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultsága neki vagy hozzátartozójának nem áll fenn.

Az ápolási díj megállapítása szempontjából ki tekinthető hozzátartozónak?

Hozzátartozó: a közeli hozzátartozó, valamint az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa;

Közeli hozzátartozó: a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér.

A fentiekén túl az ápolási díjra való jogosultság szempontjából ki tekinthető még hozzátartozónak?

Az ápolási díjra való jogosultság megállapítása szempontjából hozzátartozónak kell tekinteni azt is, aki

- elhunyt házastársa egyeneságbeli rokonának vagy testvérének, vagy
- a kérelem benyújtását megelőző 10 éven belül összesen legalább 3 évig nevelőszülőként háztartásában ellátott, a kérelem benyújtásakor utógondozói ellátásban nem részesülő, és vele egy háztartásban élő, nagykorúvá vált személynek a gondozását, ápolását végzi.

Az ápoltra tekintettel ki tekinthető nevelőszülőnek?

Nevelőszülőnek minősül az ott meghatározott személyre tekintettel

- nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló, illetve
- 2014. január 1-je előtt nevelőszülői vagy hivatásos nevelőszülői jogviszonyban állt személy.

Mely szerv állapítja meg az ápolási díjat?

A kérelmet az a járási hivatal bírálja el, amelynek illetékességi területén a kérelmező lakóhelye, vagy ha a kérelmező életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye van.

Az ápolási díjra való jogosultság szempontjából ki minősül súlyosan fogyatékos személynek?

Súlyosan fogyatékos személy az, akinek

- segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes,
- hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),
- mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra

még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes.

Az ápolási díjra való jogosultság szempontjából ki minősül tartósan beteg személynek?

Tartósan beteg az a személy, aki egészségi állapotára figyelemmel előreláthatóan három hónapnál hosszabb időtartamban ápolásra, gondozásra szorul.

Az ápolási díjra való jogosultság szempontjából ki minősül állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló személynek?

Az ápolási díj megállapítása iránti eljárásban - kiemelt ápolási díj iránti kérelem kivételével - az ápoltság megállapítása érdekében az ápolást végző személy ápolási, gondozási szükségletének megállapítása állapotvizsgálat keretében történik. Amennyiben a járási hivatal nem rendelkezik az állapotvizsgálat lefolytatásához szükséges, jogszabályban előírt szakértelemmel, annak lefolytatása céljából szakértőt rendel ki.

A vizsgálatot végző személy az ápolás helyszínén történő vizsgálat időpontjáról az ápolást végző személyt a vizsgálat lefolytatását legalább öt nappal megelőzően értesíti.

Mi alapján állapítja meg a szakértő az állandó tartós ápolás szükségességének fennállását?

A vizsgálatot végző személy az állandó és tartós ápolási, gondozási szükséglet fennállásának, illetve a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos állapot fennállásának tényét az ápolás helyszínén a kormányrendeletében (63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 1. számú melléklet) meghatározott értékelési szempont- és pontozási rendszer alapján elvégzett vizsgálat megállapításaira, valamint az ápoltság megállapítására vonatkozó hivatalos iratra - így különösen a kórházi zárójelentésre - alapozva állapítja meg. (az értékelési szempontokat a melléklet tartalmazza)

Gondozási szükséglet nem áll fenn, ha az ápoltság megállapítására meghatározott értékelési szempont- és pontozási rendszer alapján a legfeljebb 5 pontot kap.

Alap gondozási szükséglet akkor áll fenn, ha az ápoltság megállapítására meghatározott értékelési szempont- és pontozási rendszer alapján a legfeljebb 9 pontot kap.

Fokozott ápolási szükséglet akkor áll fenn, ha az ápoltság megállapítására meghatározott értékelési szempont- és pontozási rendszer alapján a legfeljebb 10 pontot kap.

Alapösszegű ápolási díj

Ki jogosult alapösszegű ápolási díjra?

A hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szorul

- súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy
- tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Mennyi az alapösszegű ápolási díj összege?

Az alapösszegű ápolási díj összege a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 49.960- Ft.

Az ápolási díj havi összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult esetén a fenti összegnek és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi bruttó összegének a különbözete. Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ápolási díjat állapítanak meg.

Milyen igazolásokat kell az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez mellékelni?

Az **alap és az emelt összegű ápolási díj** kérelmezése esetén a kérelemhez mellékelni kell a háziorvos

- igazolását arról, hogy az ápol
- súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg, továbbá
- ha az ápol
- az intézmény vezetőjének igazolását az intézményben való tartózkodás időtartamáról.

Ha a **kérelmező kereső tevékenységet** folytat az ápolási díj kérelmezése időpontjában, a kérelemhez mellékelni kell a munkáltatói igazolást a napi munkaidőről.

Nem kell csatolni a kérelemhez a háziorvos igazolását, ha az ápol

- fogyatékosági támogatásra vagy
- vakok személyi járadékára való jogosultsága áll fenn.

A háziorvos milyen iratok alapján állítja ki a tartósan betegségről, vagy súlyosan fogyatékos állapot fennállásáról szóló igazolást?

A háziorvos az igazolást

- a rehabilitációs hatóság súlyos fogyatékoság minősítését tartalmazó, érvényes és hatályos szakhatósági állásfoglalása vagy szakvéleménye, illetve a fogyatékosági támogatással összefüggő feladatkörében eljáró hatóság határozata,
- a szakmailag illetékes szakfelügyelő főorvos igazolása,
- a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás, vagy

- a sajátos nevelési igény tényét megállapító, pedagógiai szakszolgálatként működő tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleménye alapján állítja ki.

Emelt összegű ápolási díj

Mely esetben állapítanak meg emelt összegű ápolási díjat?

Annak a hozzátartozónak, aki a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végzi, de a kiemelt ápolási díjra való jogosultság feltételeinek nem felel meg.

Ki minősül fokozott ápolást igénylő személynek?

Az ápolts személy ápolási, gondozási szükségletének megállapítása állapotvizsgálat keretében történik. Amennyiben a járási hivatal nem rendelkezik az állapotvizsgálat lefolytatásához szükséges, jogszabályban előírt szakértelemmel, annak lefolytatása céljából szakértőt rendel ki.

Fokozott ápolási szükséglet akkor áll fenn, ha a gondozási szükséglet fennállásának vizsgálatakor, a vizsgálatot végző személy szakmai véleménye alapján az ápolts személy legalább 10 pontot kap.

Mennyi az emelt összegű ápolási díj összege?

Az emelt összegű ápolási díj havi összege a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 150 %-a, 74.940,- Ft.

Az ápolási díj havi összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult esetén a fenti összegnek és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi bruttó összegének a különbözete. Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ápolási díjat állapítanak meg.

Kiemelt ápolási díj

Kinek állapítható meg a *kiemelt* ápolási díj?

Annak a hozzátartozónak, aki

- a komplex minősítés alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény szerinti „E” minősítési kategóriába sorolt (akinek egészségi állapota 1-30% között van és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes) hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy

- olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegségre vagy fogyatékosságra tekintettel folyósítják.

Mennyi a kiemelt ápolási díj összege?

A kiemelt ápolási díj havi összege a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 180 %-a, bruttó 89.930,- Ft.

Az ápolási díj havi összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult esetén a fenti összegnek és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi bruttó összegének a különbözete. Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ápolási díjat állapítanak meg.

Milyen igazolást kell benyújtani a kiemelt ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez?

- 18 év alatti gyermek (valamint a nagykorúvá vált, de még tanulmányokat folytató olyan gyermek, akikre tekintettel családi pótlékot folyósítanak) esetén a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló szakorvosi igazolást,
- ha az ápolott oktatási intézmény tanulója, az intézmény vezetőjének igazolását az intézményben való tartózkodás időtartamáról.

Ha az ápolási díj megállapítását kiemelt ápolást igénylő, nagykorú személy gondozására tekintettel kérik, a kérelemhez csatolható a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló szakértői bizottsági vélemény (komplex „E” minősítés”). A nyomtatvány csatolása nem kötelező, ha azt az ügyfél nem csatolja, a hatóság köteles az eljárás során beszerezni.

Ha az ápolott személy komplex minősítésének eredményét a rehabilitációs hatóság érvényes és hatályos határozata, szakhatósági állásfoglalása vagy bizottsági állásfoglalása nem igazolja, a hatóság a rehabilitációs hatóságtól kérheti az ápolott személy komplex minősítésének elvégzését azzal, hogy ha az ápolott személy a komplex minősítés megkezdését megelőzően a rá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, a komplex minősítése keretében a rehabilitálhatóság vizsgálatát nem kell elvégezni. A komplex minősítés eredményéről szóló hatósági bizonyítványt a rehabilitációs hatóság az ápolási díj iránti kérelmet elbíráló hatóság részére is megküldi.

A hatósági bizonyítvány kiállítása iránti kérelmet a lakóhely szerint illetékes Fővárosi megyei kormányhivatalnál kell benyújtani.

Gyermekek esetén ki állítja ki a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló igazolást?

A szülőnek az igazolás kiállítása céljából azt a szakorvost kell felkeresnie, aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító igazolást is kiállította.

A szakorvos mely esetben állítja ki a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló szakorvosi igazolást?

A szakorvos az igazolást annak a személynek állítja ki, aki olyan 18. életévét be nem töltött hozzátartozójának ápolását, gondozását végzi, aki az 5/2003. (II.19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerinti, az ott meghatározott súlyosságú betegségek vagy fogyatékoságok valamelyikében szenved, és akinek ezzel egyidejűleg kiemelt ápolási szükséglete áll fenn.

Mely esetben áll fenn a gyermek kiemelt ápolási szükséglete?

Annak az ápolts személynek áll fenn kiemelt ápolási szükséglete, aki tartós betegségéből, fogyatékoságából eredően

- más személyes segítsége nélkül nem képes az illemhelyet használni,
- más személyes segítsége nélkül segédeszköz igénybevételével sem képes lakáson belül közlekedni, és
- más személyes segítsége nélkül nem képes az étkezéssel, a tisztálkodással vagy az öltözködéssel kapcsolatos tevékenységcsoportok közül legalább kettőt ellátni.

Meddig érvényes a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló igazolás?

Az igazolás érvényességi ideje legfeljebb a magasabb összegű családi pótlékra jogosító állapot - miniszteri rendeletben foglaltak szerint - esedékes felülvizsgálatának időpontjáig tart. Ha az állapot véglegessége folytán - miniszteri rendeletben foglaltak szerint - az ápolts személy állapotának felülvizsgálata nem szükséges, az igazolás legfeljebb az ápolts személy 18. életévének betöltéséig érvényes.

Ha az ápolts személy a 18. életévét betöltötte, de az általa folytatott tanulmányokra tekintettel utána továbbra is magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, rá való tekintettel a kiemelt ápolási díjra való jogosultság - az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén - a 18. életévének betöltésekor érvényes, igazolás alapján a tanulmányok folytatására tekintettel, a magasabb összegben folyósított családi pótlékra való jogosultság fennállásának időtartama alatt újabb igazolás csatolása nélkül is megállapítható, illetve a korábban megállapított kiemelt ápolási díj tovább folyósítható.

Az ápolási díj valamennyi típusára vonatkozó szabályok:

Az ápolási díj megállapításának feltétele-e, hogy az ápoló és az ápolat közös háztartásban éljen?

A törvény az ápolási díj megállapításának feltételeként nem írja elő, hogy az ápoló és az ápolat közös háztartásban, vagy azonos lakcímen éljen, természetesen a hatóság megvizsgálja, hogy az ápoló ápolási kötelezettségének eleget tesz-e.

Mely esetben jogosult az ápoló a saját jogú nyugellátás, korhatár előtti ellátás, szolgálati járandóság, táncművészeti életjáradék, átmeneti bányászjáradék, rokkantsági ellátás vagy rehabilitációs ellátás mellett a teljes összegű ápolási díjra?

A súlyosan fogyatékos hozzátartozó ápolására tekintettel megállapított alap , valamint emelt összegű ápolási díjra való jogosultság, valamint a kiemelt ápolási díjra való jogosultság továbbra is fennáll, ha az ápolási díjban részesülő személy

- a Tny. szerint saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, rokkantsági ellátásban, vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 33. § (1) bekezdése alapján, a törvény erejénél fogva rehabilitációs ellátásban részesül,
- a fenti ellátásra való jogosultság keletkezését megelőző napon a súlyosan fogyatékos hozzátartozó ápolására tekintettel megállapított alap, valamint emelt összegű ápolási díjra, vagy kiemelt ápolási díjra volt jogosult, és
- a fenti ellátásra való jogosultság kezdő napját megelőző húsz éven belül a súlyosan fogyatékos hozzátartozó ápolására tekintettel megállapított alap, valamint emelt összegű ápolási díjra vagy a kiemelt ápolási díjra való jogosultsága legalább tíz évig fennállt.

Milyen időtartamnak minősül az ápolási díj folyósításának időtartama?

Az ápolási díj folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. Az ápolási díjban részesülő személy – kivéve a saját jogú nyugdíjban, valamint az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, özvegyi nyugdíjban részesülő személyt - az ellátás után 10% nyugdíjjárulék fizetésére kötelezett.

Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, özvegyi nyugdíjban részesülő személy a folyósító szervhez benyújtott nyilatkozatával azonban vállalhatja a nyugdíjjárulék fizetését.

Az ápoló személy jogosulttá válhat-e a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira?

Az ellátás folyósításának ideje nem minősül biztosításban töltött időnek, de a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának (rehabilitációs ellátás vagy rokkantsági ellátás) megállapításakor az ellátás folyósításának idejét az előzetes biztosítási időbe be kell számítani.

Az ápolási díjban részesülő személy jogosult-e egészségügyi szolgáltatásra?

Az ápolási díjban részesülő személy az ellátás folyósítása alatt, valamint annak megszűnésétől számított 45 napig jogosult az egészségügyi szolgáltatásra.

Mely esetben nem jogosult az ápolási díjra a hozzátartozó?

Abban az esetben, ha az ápolat személy

- két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, óvodai elhelyezésben vagy gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, illetve köznevelési intézmény tanulója vagy felsőoktatási intézmény nappali képzésben részt vevő hallgatója, kivéve, ha
 - = a köznevelési intézményben eltöltött idő a köznevelési intézményben, illetve a szakképző intézményben való kötelező tartózkodásra meghatározott időtartamot nem haladja meg,
 - = az óvoda vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevételenek, illetve a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg,
 - = a köznevelési, illetve a felsőoktatási intézmény látogatása, vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele csak az ápolást végző személy rendszeres közreműködésével valósítható meg,
- a tartós ápolást végzők időskori támogatása kivételével – rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, ide nem értve, az ápolási díj mellett megállapított saját jogú nyugellátást, valamint azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységből adódó biztosítási jogviszony alapján – keresőképtelenné válása esetén – folyósítanak,
- szakiskola, középiskola nappali rendszerű képzésének tanulója, illetve felsőoktatási intézmény nappali képzésben részt vevő hallgatója,
- keresőtevékenységet folytat és munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja.

Megállapítható-e az ápolási díj annak a személynek, akinek tartósan beteg gyermeke kollégiumi ellátásban részesül, s csak hétvégeken tartózkodik otthon?

Ha a tartósan beteg gyermek csak hétvégén tartózkodik otthon, az ápolási díj megállapítására nincs lehetőség.

Megállapítható-e az ápolási díj annak a hozzátartozónak, akinek tartósan beteg gyermeke általános iskolába jár, s igénybe veszi a napközi ellátást?

Az ápolási díjat abban az esetben lehet állapítani, ha a tartósan beteg gyermek csak a kötelező tanórai foglalkozásokon, valamint a kötelező tartózkodásra meghatározott további időtartamokban van az általános iskolában.

Mely esetben kell megszüntetni az ápolási díj folyósítását?

Ha

- az ápolat személy állapota az állandó ápolást már nem teszi szükségessé,
- az ápolást végző személy a kötelezettségét nem teljesíti,
- az ápolat személy meghal,
- az ápolást végző vagy az ápolat személy tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,
- jogosultságot kizáró körülmény következik be,
- azt az ápolást végző személy kérte,
- az ápolást végző személy az ápolási díjra való jogosultság feltételeinek felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza,
- a gyámhatóság elrendeli az ápolat személy utógondozói ellátását.

Az ápolat halála esetén mikor szüntetik meg az ápolási díj folyósítását?

Az ápolat személy halála esetén az ápolási díjra való jogosultságot a halál időpontját követő harmadik hónap utolsó napjával kell megszüntetni.

Tartós ápolást végzők időskori támogatása

Ki jogosult a tartós ápolást végzők időskori támogatására?

Tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a szülő, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják - ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását -, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában súlyosan fogyatékos, illetve tartósan beteg gyermekét ápolta, gondozta, és ezalatt legfeljebb napi 4 órában végzett

otthonán kívül keresőtevékenységet, vagy a keresőtevékenységet az otthonában végezte.

Kit tekintünk súlyosan fogyatékos gyermeknek?

Súlyosan fogyatékos gyermek az, akinek

- aa) segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes,
- ab) hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- ac) értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt közép súlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy közép súlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),
- ad) mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükség szerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes.

Kit tekintünk tartósan beteg gyermeknek?

Tartósan beteg az a gyermek, aki egészségi állapotára figyelemmel előreláthatóan három hónapnál hosszabb időtartamban ápolásra, gondozásra szorul.

Mennyi a tartós ápolást végzők időskori támogatásának összege?

A tartós ápolást végzők időskori támogatásának havi összege 50.000,- forint. A támogatás a jogosultsági feltételek bekövetkezésének napjától, de legkorábban a kérelem benyújtását megelőző hatodik hónap első napjától állapítható meg. A támogatás a jogosultság kezdő hónapjára tekintettel is teljes összegben jár.

A tartós ápolást végzők időskori támogatása nem minősül nyugellátásnak.

Mivel kell igazolni a támogatásra való jogosultságot?

A támogatásra való jogosultságnak a megállapításához igazolni kell, hogy

- a kérelmező általa ápolott, gondozott gyermeke a jogosultsághoz szükséges 20 éves időtartam alatt súlyosan fogyatékosnak vagy tartósan betegnek minősült, és
- a kérelmező a jogosultsághoz szükséges 20 éves ápolási, gondozási időtartam alatt legfeljebb napi 4 órában végzett otthonán kívül keresőtevékenységet, vagy a keresőtevékenységet az otthonában végezte.

Hol kell igényelni a tartós ápolást végző személyek időskori támogatásának megállapítását?

A kérelmet kérelmező öregségi nyugdíja ügyében illetékes járási hivatal nyugdíjmegállapító szervénél az e célra rendszeresített, és a Magyar Államkincstár honlapján (tcs.allamkincstar.gov.hu), továbbá a kormányzati portálon közzétett adatlapon vagy az annak megfelelő adattartalommal rendelkező elektronikus űrlapon kell benyújtani.

Mely szerv folyósítja a támogatást?

A Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság.

Települési támogatás

A helyi önkormányzat képviselő-testülete a Szociális törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújthat.

Milyen támogatás nyújtására van lehetőség?

A települési támogatás keretében nyújtható ellátások típusát, jogosultsági feltételeit, összegét az önkormányzat rendelete határozza meg.

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A képviselő-testület egyéb települési támogatási formákat is megállapíthat.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

A települési önkormányzat rendeletében a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére megállapított, havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás havi összegét úgy kell szabályozni, hogy az nem haladhatja meg az ápolási díjnak a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegét (2025-ben 49.960,- Ft)

A 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére megállapított települési támogatás a társadalombiztosítási tárgyú jogszabályok alkalmazásában ápolási díjnak minősül, ha az ellátás önkormányzati rendeletben szabályozott havi összege eléri az ápolási díj központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegének a 80%-át (39.968 Ft).

Az önkormányzatok mely esetben nyújtanak rendkívüli települési támogatást?

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Természetben nyújtott szociális ellátások

Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal

- alanyi közgyógyellátást, normatív közgyógyellátást, és
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

Közgyógyellátás

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány adható ki.

Mire jogosít a közgyógyellátás?

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig,
- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

Jogosultak köre

Közgyógyellátásra jogosultságot alanyi és normatív alapon lehet szerezni.

Ki jogosult alanyi jogon közgyógyellátásra?

A lakóhely szerint illetékes járási hivatal alanyi jogon közgyógyellátásra való jogosultságot állapíthat meg:

- az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
- az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy;
- a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
- a rokkantsági járadékos;
- az aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, továbbá az,
- aki rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,
- az, aki rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,
- az aki öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült I-II. csoportú rokkantságára tekintettel, vagy egészségi állapota nem haladta meg a 30%-os mértéket.

Ki jogosult normatív alapon közgyógyellátásra?

Normatív jogcímen jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az elismert térítési díja (rendszeres gyógyító ellátás költsége) a szociális vetítési alap összegének a 10 %-át (2.850,- Ft) meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el a szociális vetítési alap összegének 105 %-át (29.925,- Ft), egyedül élő esetén a 155 %-át (44.175,- Ft).

Mely szerv állapítja meg a közgyógyellátásra való jogosultságot?

Az alanyi és a normatív közgyógyellátásra való jogosultságról a járási hivatal dönt.

Fontos tudni

A jogosultság

- az ellátásra alanyi jogon jogosultak esetében négy évre, 2025. 07.01-jétől az ellátásra jogosító körülmények fennállásának időtartamáig,
- normatív alapon megállapított ellátás esetében két évre, 2025. 07.01-jétől négy évre kerül megállapításra.

A közgyógyellátásra való jogosultság ugyanazon időszakra vonatkozóan csak egy jogcímen állapítható meg.

A jogosultság kezdő időpontja a jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követő 15 nap, 2025. 07. 01-jétől a jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követő nap.

A közgyógyellátás iránti kérelem a jogosultság időtartama alatt, annak lejártát megelőző három hónapban is benyújtható. Amennyiben az eljárás a jogosultság lejárta előtt legalább 15 nappal korábban befejeződik, az új jogosultság kezdő időpontjaként a korábbi jogosultság lejártát követő napot kell megállapítani.

Közgyógyellátás keretében gyógyító ellátás csak hatályos igazolvánnyal vehető igénybe.

Több évre megállapított jogosultság esetén az adott évre megnyitott keretből fel nem használt összeggel a következő évre járó egyéni és eseti keret összege nem növelhető meg.

Ha a normatív közgyógyellátás iránti kérelmet véglegessé vált döntéssel elutasították, és az újabb kérelem benyújtásáig

- a gyógykezelést szolgáló terápiában, illetőleg a gyógyszerek térítési díjában nem következett be olyan változás, amelynek következtében a havi rendszeres gyógyító ellátás költsége megnőtt, és
- a kérelmező jövedelme nem változott, a járási hivatal a kérelmet visszautasítja.

A közgyógyellátásra való jogosultság megállapításának menete:

A jogosult számára kizárólag a személyes szükségletének kielégítéséhez szükséges gyógyító ellátás rendelhető.

A járási hivatal dönt

- a közgyógyellátásra való jogosultságról,
- a közgyógyellátásra való jogosultság kezdő időpontjáról,
- a jogosult gyógyszerkeretéről, külön megjelölve az egyéni gyógyszerkeret összegét.

Ki igazolja a havi gyógyító ellátási szükségletet?

A havi rendszeres gyógyító ellátási szükségletet a házi orvos, házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális intézményben vagy gyermekvédelmi intézményben elhelyezett jogosult esetén az intézmény orvosa, büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott személyek esetében a büntetés-végrehajtási intézet orvosa igazolja.

A kérelem benyújtását követően mi a járási hivatal teendője?

A járási hivatal szakkérdésként megvizsgálja az igazolásban feltüntetett havi rendszeres gyógyító ellátás iránti szükséglet szakmai megalapozottságát és a rendszeres gyógyító ellátások havi költségét.

A szakkérdés vizsgálatának normatív közgyógyellátás megállapítását kérelmező személy esetében akkor van helye, ha a kérelmező megfelel az előírt jövedelmi feltételeknek.

Ha az igazolásban feltüntetett gyógyító ellátás iránti szükségletet a járási hivatal nem tartja megalapozottnak, adategyeztetés céljából megkeresi az igazolást kiállító háziorvost.

Hogyan határozzák meg a rendszeres gyógyító ellátások havi költségét?

A rendszeres gyógyító ellátások havi költségének megállapítása során a közfinanszírozás alapjául elfogadott ár figyelembevételével számított térítési díjat kell alapul venni, külön meg kell jelölni az egyéni gyógyszerkeret alapjául szolgáló gyógyszer térítési díjának - ideértve a külön jogszabály szerint kiemelt, indikációhoz kötött támogatásban részesített gyógyszerért dobozonként fizetendő díjat - összegét.

A gyógyszerköltség meghatározásánál a kérelmező krónikus betegségéhez igazodó, egyhavi mennyiségre számolva legalacsonyabb költségű, külön jogszabályban meghatározott szakmai szabályok szerint elsőként választandó, legalacsonyabb napi terápiás költséggel alkalmazott készítményeket kell alapul venni. A gyógyszerköltség megállapítása során legfeljebb havi 6.000,- forintig vehetők figyelembe a nem csak szakorvos által, illetve nem csak szakorvosi javaslatra rendelhető gyógyszerek. Ha a kérelmező havi gyógyszerköltsége a 6.000,- forintot meghaladja, a 6.000,- forint feletti összeg a csak szakorvos által, illetve csak szakorvosi javaslat alapján rendelhető gyógyszerek figyelembevételével állapítható meg.

2025-ben mennyi lehet az egyéni gyógyszerkeret?

Az egyéni gyógyszerkeret összege a jogosult egyéni havi rendszeres gyógyszerköltsége, legfeljebb havi 12.000,- forint lehet. Amennyiben az egyéni

rendszeres gyógyszerköltség a havi 1.000,- forintot nem éri el, egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra.

2025-ben mennyi az eseti keret összege?

Az eseti keret éves összege 6.000,- Ft.

Amennyiben a közgyógyellátásra jogosult személy részére egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra, a gyógyszerkeret megegyezik az eseti kerettel.

Ha a közgyógyellátásra alanyi jogon jogosult személynek nincs rendszeres gyógyszerköltsége, részére állapítanak-e meg egyéni gyógyszerkeretet?

Ha az alanyi jogon közgyógyellátásra jogosult személynek nincs rendszeres gyógyszerköltsége, részére egyéni gyógyszerkeretet nem lehet megállapítani, mivel a gyógyszerkeret meghatározása a havi rendszerességgel szedett, krónikus betegségek gyógyítását szolgáló gyógyszerek alapján történik. Ebben az esetben eseti keretet (évi 6.000,- Ft) lehet megállapítani.

Lehet-e az egyéni gyógyszerkeret felülvizsgálatát kérni, ha a jogosultság megállapítását követően a havi rendszeres gyógyszerköltség jelentősen emelkedett?

Amennyiben az ellátásban részesülő személy egészségi állapotában, a gyógykezelését szolgáló terápiában, illetőleg a keret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerek térítési díjában olyan változás következik be, amelynek következtében havi rendszeres kiadása a gyógyszerkeret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerköltséghez képest ténylegesen legalább 1.000,- forinttal megváltozik, az ellátásban részesülő személy kérelmére lehetőség van az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálatára.

A felülvizsgálat során az egyéni gyógyszerkeret újbóli megállapítására abban az esetben kerül sor, ha a gyógyszerköltség havi változásának összege az 1.000,- forintot eléri.

A jogosultság lejártát megelőző három hónapban az egyéni gyógyszerkeret felülvizsgálatát nem lehet kérni.

Ha a felülvizsgálat eredményeként emelkedik az egyéni gyógyszerkeret, az mely időponttól jár?

A felülvizsgálat során megállapított magasabb egyéni gyógyszerkeret a határozat meghozatalát követő 15. naptól jár.

Ha a felülvizsgálat eredményeképpen csökken az egyéni gyógyszerkeret, az mely időponttól jár?

A felülvizsgálat során megállapított alacsonyabb egyéni gyógyszerkeret a határozat meghozatalát követő 30. naptól jár.

Ha a felülvizsgálat eredményeképpen a jogosultsági feltételek nem állnak fenn, azt mely időponttól szüntetik meg?

Ha a felülvizsgálat eredményeképpen a jogosultság megszüntetésére kerül sor, annak időpontja a határozat meghozatalát követő 30. nap.

Meddig használható fel a gyógyszerkeret?

A gyógyszerkeret az igazolvány hatályosságának ideje alatt használható fel. Több évre megállapított jogosultság esetén az adott évre megnyitott keretből fel nem használt összeggel a következő évre járó egyéni és eseti keret összege nem növelhető meg.

Ki ad tájékoztatást a rendelkezésre álló gyógyszerkeret összegéről?

A gyógyszerár a közgyógyellátás keretében történő gyógyszerkiadást megelőzően ellenőrzi, hogy a vényen feltüntetett személy szerepel-e a hatósági nyilvántartásban, továbbá tájékoztatást ad a jogosult részére még rendelkezésre álló gyógyszerkeret összegéről.

A gyógyszerár a közgyógyellátás keretében térítésmentesen a gyógyszerkeretnek az egészségbiztosítási szerv nyilvántartása szerint meghatározott időszakban rendelkezésre álló összegéig ad ki gyógyszert.

Hogyan lehet a gyógyszer térítési díját kifizetni?

A gyógyszer térítési díját nem lehet részben gyógyszerkeretből, részben a jogosult saját költségéből fedezni. Amennyiben a gyógyszer térítési díját a három hónapos tárgyidőszakra megnyitott gyógyszerkeret nem fedezi, az a közgyógyellátásra jogosultat terheli. A három hónapos tárgyidőszakban így megmaradt összeg – a jogosultsági éven belül – a következő három hónapos tárgyidőszakban megnyitott gyógyszerkeret összegét növeli.

Az éves gyógyszerkeret kimerülése előtt a gyógyszerkeretből még rendelkezésre álló, a jogosult részére rendelt gyógyszer térítési díját el nem érő maradványösszeg a gyógyszer térítési díjának kiegészítésére is felhasználható, azzal, hogy a maradványösszeg és a gyógyszer térítési díja közötti különbözetet a közgyógyellátott fizeti meg.

Ki írhat fel gyógyszert a közgyógyellátott személy részére?

A közgyógyellátás keretében gyógyszert a jogosult részére

- a háziorvosa, illetve azon gyógyszerek esetében, melyeket a vonatkozó jogszabályok alapján csak szakorvos írhat fel, a kezelést végző szakorvos,
- sürgős szükség esetén a tartózkodási hely szerint illetékes kezelőorvos statim jelzéssel legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- a fekvőbeteg-gyógyintézet orvosa a beteg elbocsátásakor legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- a járóbeteg-szakellátás szakorvosa vizsgálatra, kezelésre megjelent betegnek legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- gyógyászati segédeszközt a kezelőorvos,
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokat a kezelőorvos rendelhet.

Mely esetben veszti el a közgyógyellátási igazolvány az érvényességét?

Az igazolvány a megállapított jogosultsági időtartam lejárta előtt hatályát veszti, ha

- a közgyógyellátásra való jogosultságot megszüntették, vagy
- az igazolványt a közgyógyellátásra való jogosultság igazolására alkalmatlanná nyilvánították, visszavonták, vagy
- a jogosult meghalt.

Mikor nyilvánítják a közgyógyellátásra való jogosultság igazolására alkalmatlanná az igazolványt?

Abban az esetben, ha az igazolvány elveszett, vagy megsemmisült, vagy a jogosultság igazolására alkalmatlanná vált.

Mikor szüntetik meg a közgyógyellátásra való jogosultságot?

Akkor, ha

- az igazolvány kiállítására jogosultság hiányában került sor, vagy
- a jogosultság az igazolvány kiállítását követően megszűnt, vagy
- a jogosult az igazolványt rosszhiszeműen, a jogszabályokkal ellentétesen használta fel.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

Ki jogosult az egészségügyi szolgáltatásra?

A társadalombiztosítási szabályok szerint, egészségügyi szolgáltatásra a biztosított személy jogosult, valamint a jogszabályban meghatározott, ún. szolidaritási alapon jogosult személy. Az, aki nem áll biztosítási jogviszonyban,

s nem részesül olyan ellátásban sem, amely szolidaritási alapon jogosítja az egészségügyi ellátásra, s jövedelmi helyzete miatt nem képes az egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére, a járási hivataltól kérheti az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságának megállapítását.

A járási hivatal kinek állapítja meg az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát?

A járási hivatal az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát, aki nem áll biztosítási jogviszonyban, s szolidaritási alapon sem jogosult az egészségügyi ellátásra, s

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének (2025-ben 28.500 Ft) 120 %-át (34.200,- Ft)
- aki egyedül élő és jövedelme a szociális vetítési alap összegének 150 %-át (42.750,- Ft) nem haladja meg, és családjának vagyona nincs.

A szociális rászorultságról a járási hivatal hatósági bizonyítványt állít ki. A bizonyítvány hatályossága 1 év. A bizonyítvány tartalmazza a rászoruló személy nevét, lakcímét - tartózkodási engedéllyel rendelkező hontalan személy esetén szálláshelyét -, társadalombiztosítási azonosító jelét, a rászorultság tényét, valamint az igazolás hatályosságát. A bizonyítvány a feltételek fennállta esetén ismételten kiállítható.

A bizonyítvány a szociális rászorultságot a kérelem benyújtásának napjától igazolja.

Ki minősül biztosítottnak?

A kiegészítő tevékenységet folytató személynek nem minősülő

- munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban, szerződéses határvadász jogviszonyban, közszolgálati jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban, tisztjelölti szolgálati jogviszonyban, rendvédelmi tisztjelölti szolgálati jogviszonyban, politikai szolgálati jogviszonyban, biztosági jogviszonyban, ügyészségi szolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati jogviszonyban, egészségügyi szolgálati jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban, vendégoktatói ösztöndíjas jogviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban álló személy, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, az Országgyűlési Őrség, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja, a Magyar Honvédség szerződéses állományú tagja, a katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona, a honvédelmi alkalmazott, az országgyűlési képviselő, a nemzetiségi szószóló (a

továbbiakban együtt: munkaviszony), tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaidőben történik,

- szövetkezet tagja, aki a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik (a személyes közreműködést megalapozó jogviszonyra irányadó szabályok szerint), kivéve

= az iskolaszövetkezet nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, képzésben részt vevő személy, hallgató tagját - 25. életévének betöltéséig a tanulói, hallgatói jogviszonya szünetelésének időtartama alatt is - ,

= a közérdekű nyugdíjas szövetkezet öregségi nyugdíjban vagy átmeneti bányászjáradékban részesülő tagját, és

= a szociális szövetkezetben tagi munkavégzés keretében munkát végző tagot,

= a kisgyermekkel otthon lévőek szövetkezetének nem nagyszülőként gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesülő, egyéb jogcímen biztosított tagját,

- álláskeresési támogatásban részesülő személy,

- egyéni vállalkozó,

- társas vállalkozó,

- díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (megbízási szerződés alapján, egyéni vállalkozónak nem minősülő vállalkozási jogviszonyban) személyesen munkát végző személy - a törvényben meghatározott közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy kivételével - ha az e tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér harminc százalékát, vagy naptári napokra annak harmincad részét,

- egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személy,

- mezőgazdasági őstermelő, kivéve

= az őstermelők családi gazdaságának kiskorú tagját,

= az egyéb jogcímen biztosítottat,

= a saját jogú nyugdíjast és az özvegyi nyugdíjban részesülő személyt, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte,

- a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló törvényben meghatározottak szerint bejelentett személy,

- állami projektértékelői jogviszonyban álló személy, ha az e tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér harminc százalékát, vagy naptári napokra annak harmincad részét,

- a köztársasági elnök saját jogú nyugdíjasnak nem minősülő házastársa arra az időre, amelyre a fennálló biztosítással járó jogviszonyában a biztosítása szünetel, vagy nem rendelkezik más biztosítással járó jogviszonnyal.

Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében munkát végző személynek kell tekinteni azt is, aki gazdasági társaság társas vállalkozónak nem minősülő vezető tisztségviselője, alapítvány, egyesület, egyesületek szövetsége, társasház közösség, köztestület, kamara, európai részvénytársaság, egyesülés, európai gazdasági egyesülés, európai területi társulás, vízgazdálkodási társulat, erdőbirtokossági társulat, egyéb állami gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, közös vállalat, egyéni cég, szövetkezet, lakásszövetkezet, európai szövetkezet, állami vállalat, egyes jogi személyek vállalata, vállalatcsoport, Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezeteinek, önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak, magánnyugdíjpénztárak tisztségviselője, vezető tisztségviselője, vagy e szervezetek felügyelőbizottságának, illetve a Kormány törvénnyel létrehozott javaslattevő, véleményező és tanácsadó testületének a tagja, a Nemzeti Választási Bizottság választott és megbízott tagja, a helyi önkormányzati választásokon választott képviselő és tisztségviselő, társadalmi megbízatású polgármester, feltéve, hogy járulékalapot képező jövedelemnek minősülő tiszteletdíja (díjazása) eléri a törvényben meghatározott összeget, és a munkát Magyarországon vagy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó másik tagállam, vagy Magyarország által kötött kétoldalú szociális biztonságról szóló egyezményben részes másik állam területén végzi.

Biztosított az a természetes személy is, aki a munkát külföldi foglalkoztató számára Magyarország területén kívül végzi, és a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet, vagy Magyarország által kötött kétoldalú szociális biztonságról szóló egyezmény alapján e törvény hatálya alá tartozik.

Ki jogosult ún. szolidaritási alapon az egészségügyi szolgáltatásra?

Az a személy, aki

- csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban, gyermekgondozási díjban, baleseti táppénzben, baleseti járadékban,
- saját jogán nyugdíjban, hozzátartozói nyugellátásban, rehabilitációs járadékban,
- mezőgazdasági járadékban (öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban, növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban), megváltozott munkaképességű személyek ellátásában, bányászok egészségkárosodási járadékában, fogyatékosági támogatásban, rokkantsági járadékban, házastársi pótlékban, házastársi jövedelempótlékban,

- nemzeti gondozási díjban (pótlékban), hadigondozotti ellátásban,
- bányászati kereset-kiegészítésben vagy átmeneti bányászjáradékban részesül
- gyermekgondozást segítő ellátásban,
- Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól, felekezettől nyugdíjban vagy a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi vagy rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban) részesül,
- az aktív korúak ellátására való jogosultság keretében megállapított pénzbeli ellátásban, időskorúak járadékában, gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban, gyermeknevelési támogatásban részesül, továbbá
- a nappali rendszerű oktatás vagy a nappali oktatás munkarendje szerint köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben, továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató nagykorú magyar állampolgár, menekült, oltalmazott, valamint az a külföldi állampolgár, aki nemzetközi szerződés vagy az oktatásért, a külpolitikáért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített tanuló, hallgatói jogviszonyban áll, továbbá az a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozó személy, aki a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében államilag támogatott, vagy magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzési formában hallgatói jogviszonyban áll,
- megváltozott munkaképességű, illetve egészségkárosodást szenvedett és munkaképesség-változásának mértéke az 50 százalékot, illetve egészségkárosodásának mértéke a 40 százalékot eléri, vagy egészségi állapota 50 százalékos vagy ennél kisebb mértékű, és az illetékes hatóság erre vonatkozó igazolásával rendelkezik,
- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte és jövedelme nem éri el a minimálbér 30 százalékát,
- kiskorú, magyar állampolgársággal és Magyarország területén lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, továbbá az a nem magyar állampolgárságú kiskorú, aki Magyarország területén lakóhellyel rendelkezik,
- személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális intézményben elhelyezett személy (ide nem értve a külföldi állampolgárt), a gyermekvédelmi rendszerben utógondozási ellátásban részesülő 18-24 éves fiatal felnőtt, továbbá az illetékes magyar hatóság által ideiglenes hatállyal elhelyezett, otthont nyújtó ellátás keretében átmeneti és tartós nevelésbe vett külföldi kiskorú személy,

- fogvatartott,
- akiknek a járási hivatal az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát megállapította
- egészségügyi szolgáltatás megszerzése érdekében kötött megállapodás alapján jogosult,
- az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettségét teljesítette -
- hajléktalan,
- a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvény alapján korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesül,
- az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló törvényben meghatározott táncművészeti életjáradékban részesül,
- a szociális szövetkezetben tagi munkavégzési jogviszonyban áll, kivéve e jogviszony szünetelésének időtartamát, rendvédelmi egészségkárosodási járadékban, honvédelmi egészségkárosodási járadékban vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény szerinti egészségkárosodási járadékban részesül.

A tanuló, képzésben részt vevő személy és hallgató a tanulói jogviszony, vagy a hallgatói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony kezdetétől a diákigazolványra való jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra, ideértve a tanulói jogviszony, a hallgató jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony szünetelésének időtartamát is.

Ki köteles az egészségügyi szolgáltatási járulék megfizetésére?

Az a belföldi személy, aki nem biztosított és egészségügyi szolgáltatásra a fentiek szerint szolidaritási alapon sem jogosult, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága érdekében köteles havonta **11.800,- Ft** egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetni.

Köztemetés

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete - a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül - gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha

- nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Lehet-e a temetési költségek megfizetése alól mentességet kérni?

A települési önkormányzat a rendeletében a megtérítési kötelezettség alól részben vagy egészben különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén mentesítheti az eltemettetésre köteles személyt.

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

I. Szociális alapszolgáltatások

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- közösségi ellátások,
- támogató szolgáltatás,
- utcai szociális munka,
- nappali ellátás.

II. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény.

III. Az intézmények igénybevételével kapcsolatos tudnivalók

- a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylésének módja
- térítési díj
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben ellátottak jogai
- tájékoztatási kötelezettség
- a jogosultak érdekvédelme

I. Alapszolgáltatások

Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális rászorultságot a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, és a támogató szolgáltatás esetében vizsgálják.

Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja a falvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A falugondnoki szolgáltatás ezer lakosnál kisebb településen működtethető. Amennyiben a falugondnoki szolgáltatás létesítését követően a település lakosság száma tíz százalékot meg nem haladó mértékben emelkedik ezer lakos fölé, a szolgáltatás tovább működtethető.

A tanyagondnoki szolgáltatás legalább hetven és legfeljebb négyszáz lakosság számú - külön jogszabályban meghatározott - külterületi vagy egyéb belterületi lakott helyen működtethető. Amennyiben a tanyagondnoki szolgáltatás létesítését követően a külterületi vagy egyéb belterületi lakott hely lakosság száma tíz százalékot meg nem haladó mértékben emelkedik négyszáz lakos fölé, a szolgáltatás tovább működtethető.

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- koruk,
- egészségi állapotuk,
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,

- szenvedélybetegségük vagy
- hajléktalanságuk miatt.

A jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg.

Az étkeztetés szolgáltatási formái

- a) a szociális konyha és
- b) a népkonyha.

A házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

A házi segítségnyújtás keretében **szociális segítséget** vagy a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló **személyi gondozást** nyújtanak.

A szociális segítség keretében milyen segítséget nyújtanak?

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

A személyi gondozás keretében milyen segítséget nyújtanak?

- az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- és a szociális segítség keretében biztosított szolgáltatásokat.

A házi segítségnyújtás megállapítása iránti kérelem benyújtását követően vizsgálják az igénylő gondozási szükségletét?

Igen, a házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálják az igénylő személy a gondozási szükségletét. A gondozási szükséglet vizsgálata keretében állapítják meg, hogy az igénylőnek fenn áll-e a jogosultsága az ellátásra, amennyiben igen, a gondozási szükséglet vizsgálat alapján kerül meghatározásra az, hogy az ellátást igénylő esetében szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt-e. A megállapított gondozási szükségletet a működést engedélyező szerv felülvizsgálhatja és módosíthatja.

Milyen időtartamra jár a házi segítségnyújtás?

A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő, a szolgáltató és az igénybevevő által közösen meghatározott időtartamban biztosítják.

Ha a gondozási szükséglet az értékelő adatlap szerint - III. fokozatú, a szolgáltatást igénylőt az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. Ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig házi segítségnyújtásra jogosult.

Hogyan történik a gondozási szükséglet vizsgálata?

A gondozási szükséglet vizsgálata és a vizsgálat eredményének igazolása az értékelő adatlapon történik. Az értékelő adatlap másolati példányát a vizsgálat elvégzését követően átadják az igénylőnek és törvényes képviselőjének. Az értékelőlap kitöltésében a háziorvos, a kezelőorvos és a fekvőbeteg intézmény orvosa is közreműködik.

Az értékelés alapján az alábbi fokozatok megállapítására kerül sor:

Fokozat	Értékelés	Pontszám	Jellemzők
0	Tevékenységeit elvégzi	0-19	Az egyén a vizsgált tevékenységeket el tudja végezni. A szolgáltatás a szociális és egészségi állapot szinten tartására korlátozódik
I.	Egyes tevékenységekben segítségre szoruló	20-34	Az egyén egyes tevékenységekben hetente többször segítségre szorul, vagy figyelmet irányítást igényel
II.	Részleges segítségre szoruló	35-39	Az egyén bizonyos tevékenységek elvégzésében napi rendszeres segítségre szorul vagy napi szintű kontrollt igényel
III.	Teljes ellátásra szoruló	40-56	Az egyén teljes ellátásra, folyamatos gondozásra, ápolásra szorul, intenzív odafigyelést és gyakori beavatkozást igényel.

Melyik fokozatban indokolt a személyi gondozás nyújtása?

Személyi gondozás az értékelőlapon megállapított I. vagy II. fokozatban indokolt.

Melyik fokozatban indokolt a szociális segítség nyújtása?

Szociális segítség I. vagy II. fokozatban indokolt, valamint 0. fokozatban akkor indokolt, ha az ellátást igénylő

- hatvanötödik életévét betöltötte és egyedül él,
- hetvenedik életévét betöltötte és lakóhelye közműves vízellátás vagy fűtés nélküli, vagy
- hetvenötödik életévét betöltötte, egészségi állapota miatt átmeneti jelleggel - időszakosan vagy tartósan - a lakását nem képes kíséret nélkül elhagyni, háztartási tevékenységeit nem, vagy részlegesen képes ellátni.

Időotthoni ellátás a III. fokozat esetén indokolt.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgáltató, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak, vallási közösségek és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A családsegítés keretében milyen szolgáltatást biztosítanak?

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós álláskereső, a fiatal álláskereső, az adósságtérhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők,

illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,

- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a rászoruló vagy krízishelyzetben lévő személyek számára jelzőrendszeres készenléti szolgálatot biztosít.

2022. január 1-jétől a kijelölt család- és gyermekjóléti központ fogyatékoságügyi tanácsadást biztosít. A fogyatékoságügyi tanácsadás keretében a gyermekjóléti központ elősegíti a fogyatékosággal élő emberek és családtagjaik információkhoz, szolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférését, valamint az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósulását.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében milyen szolgáltatást biztosítanak?

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából ki a szociálisan rászoruló?

- az egyedül élő 65 év feletti személy,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

Közösségi ellátások

Közösségi ellátásoknak nevezzük a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátást, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátást.

A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében milyen szolgáltatást biztosítanak?

- a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésem, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás keretében a szolgáltató biztosítja az igénybevevő számára:

- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésem, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében,
- a szenvedélybetegség okozta egészségügyi és szociális károk mérsékléséhez szükséges egyes ártalomcsökkentő szolgáltatásokat,
- a kríziskezelést az életet veszélyeztető, a testi, szociális, kapcsolati és életvezetési rendszerben kialakult kezelhetetlen helyzetek esetére.

Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

Mi a támogató szolgáltatás feladata?

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,

- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önsegítő csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételének elősegítése.

A támogató szolgáltatás igénybevétele során ki minősül súlyosan fogyatékos személynek?

A fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, illetve magasabb összegű családi pótlékban részesülő, s ezt a tényt igazoló személy. A súlyos fogyatékoságot az ellátás megállapítását igazoló irattal kell igazolni.

Utcai szociális munka

Az utcai szociális munka keretében biztosítják az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, életet vagy testi épséget veszélyeztető helyzetének megszüntetését, az életmóddal járó ártalmak csökkentését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét.

Nappali ellátás

A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

- tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- a tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak - ide nem értve az idős személyeket - napközbeni étkeztetését.

A nappali ellátást nyújtó intézmények nyitvatartási idejét a helyi igényeknek megfelelően kell meghatározni, de az napi hat óránál kevesebb nem lehet.

A szenvedélybetegek nappali intézménye az önkéntességre és a speciális segítő programokra épülve biztosítja az ellátást igénybe vevők igényei alapján a felvilágosító, tanácsadó, tájékoztató, kulturális, szabadidős, képzési, átképzési állásközvetítő, védett lakhatást elősegítő, lakossági és családi programok szervezését és lebonyolítását, valamint alacsonyküszöbű és ártalomcsökkentő szolgáltatást nyújt. A szenvedélybetegek nappali intézményének nem feladata az alkohol-, drog- és egyéb függőségi problémával küzdő személyek egészségügyi gondozása, azonban az intézményben szervezett foglalkozások és programok révén törekedni kell az életmód-változtatás ösztönzésére, a visszaesés megelőzésére, illetve az intézményben dolgozó szociális munkás révén szükség szerint kapcsolatot kell tartani az ellátott kezelőorvosával, vagy az egészségügyi gondozást végző szakemberrel, továbbá a hozzátartozókkal. A pszichiátriai betegek nappali intézménye az öntevékenységre, az önsegítésre épülve biztosítja az ellátást igénybe vevők igényei alapján a kulturális, szabadidős, tájékoztató, képzési, átképzési állásközvetítő, védett lakhatást elősegítő, lakossági és családi programok, találkozók szervezését, lebonyolítását. Az intézmény szolgáltatásai körében egyéni, csoportos, pár- és családterápiákat is szervezhet. A nappali intézmény működésének nem része a pszichiátriai gondozás, de az intézményben dolgozó szociális munkás révén szükség szerint kapcsolatot kell tartani az ellátott kezelőorvosával, vagy az ideggondozóval, továbbá a hozzátartozókkal, valamint olyan személyekkel, akik fontos szerepet játszanak az ellátott életében.

Pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátásának igénybevételére vonatkozó kérelemhez csatolni kell az igénybevevő szakorvosának, kezelőorvosának a szakvéleményét.

Fogyatékos személyek nappali intézményében három éven aluli gyermek nem gondozható. Fogyatékos személyek nappali intézményében nem gondozható az a személy, aki

- a) veszélyeztető magatartást tanúsít,
- b) orvosi ellátást és állandó ápolást igényel.

A fentiekben foglaltakon túl az a gyermek sem gondozható fogyatékosok nappali intézményében, aki köznevelési intézményben történő nevelésre, oktatásra alkalmas, és felvétele, elhelyezése a korának, állapotának megfelelő köznevelési intézményben biztosítható.

Fogyatékos személyek nappali ellátásának az igénybevételére vonatkozó kérelemhez csatolni kell a fogyatékoság fennállását igazoló:

- tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértő véleményét, vagy
- a fogyatékoság jellege szerinti szakorvosi leletet, vagy
- a súlyos fogyatékoság fennállása okán megállapított ellátásról szóló határozatot.

Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesül.

A demens személyek nappali ellátása a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, a rehabilitációs szakértői szerv, vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező személyeket látja el. A demens személyek nappali ellátása megszervezhető önálló intézményi formában, illetve - más nappali ellátás részeként.

II. Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az intézmények típusai

- ápolást, gondozást nyújtó intézmények,
- rehabilitációs intézmények,
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények,
- lakóotthon,
- támogatott lakhatás.

Tartós bentlakásos intézménynek hívjuk az ápolást, gondozást nyújtó intézményt, a rehabilitációs intézményt és a lakóotthont.

Bentlakásos intézménynek nevezzük az összes intézményt, amelyik a tartós bentlakásos intézmények körébe tartozik, valamint az átmenti elhelyezést biztosító intézményeket.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmények

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról az ápolást, gondozást nyújtó intézményben gondoskodnak, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg.

Az ápolást gondozást nyújtó intézmények típusai

- idősek otthona,
- fogyatékos személyek otthona,
- pszichiátriai betegek otthona,
- szenvedélybetegek otthona,
- hajléktalanok otthona.

Idősek otthona

Ki gondozható az idősek otthonában?

Idősek otthonában történő elhelyezés csak jogszabályban meghatározott jogosultság fennállása esetén biztosítható a kérelmező számára. Jogosultságot:

- gondozási szükséglet vizsgálat alapján III. fokozatú gondozási szükséglet, vagy
- egészségi állapot vagy szociális helyzet miatt fennálló egyéb körülmények megléte alapján lehet megállapítani.

Az idősek otthonában a fenti gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregsegi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el.

Idősek otthonában a gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható, ha valamennyi ellátást igénylő vagy helyette a szolgáltatási díjat megfizető más személy írásban vállalja a fenntartó által megállapított szolgáltatási díj, illetve egyszeri belépési összeg megfizetését.

Idősek otthonába a fenti jogosultsággal rendelkező személy házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos közeli hozzátartozója gondozási szükséglet hiányában is felvehető, ha az ellátás igénylésekor legalább egy éve együtt élnek.

Ki végzi el az idősek otthonába történő felvételhez szükséges gondozási szükséglet vizsgálatát?

Az idősothoni ellátás iránti kérelem alapján az intézményvezető végzi el az ellátást igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát, egyes szakkérdések vizsgálatához azonban be kell vonni az igénylő háziorvosát vagy kezelőorvosát. Beutaló határozat esetében a vizsgálatot a beutaló szerv kezdeményezi a határozat hozatalát megelőzően az intézményvezetőnél.

Az intézményvezető megvizsgálja a gondozási szükségletet, valamint tájékozódik a jogosultságot megalapozó egyéb körülmények fennállásáról.

Ha az időotthoni ellátást igénylő személy gondozási szükséglete fennáll, de az értékelő adatlap alapján nem III. fokozatú, és az időotthoni elhelyezést a jogszabályban meghatározott egyéb körülmények sem indokolják, az intézményvezető tájékoztatást ad a házi segítségnyújtás igénybevételének lehetőségéről.

Mely esetben nyújtható az időotthoni ellátás?

Időotthoni ellátás az értékelő adatlap alapján III. fokozatú vagy a jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglet megállapítása esetén nyújtható.

Gondozási szükséglet hiányában is biztosítható az intézményi ellátás?

Idősek otthonában - a férőhelyszám legfeljebb 15%-áig gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését.

Idősek otthonába a jogosultsággal rendelkező személy házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos közeli hozzátartozója gondozási szükséglet hiányában is felvehető, ha az ellátás igénylésekor legalább egy éve együtt élnek, és vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését.

Milyen iratot kell bemutatni a gondozási szükséglet vizsgálatához?

Az igénylőnek vagy törvényes képviselőjének a gondozási szükséglet vizsgálatához be kell mutatnia a gondozási szükséglet megítélését szolgáló, rendelkezésre álló leletek és szakvélemények másolatát vagy az egyes ellátások megállapításáról szóló igazolásokat.

Melyek a gondozási szükségletet megalapozó egyéb körülmények?

A gondozási szükségletet megalapozó egyéb körülmények a következők

- a demencia kórkép legalább középsúlyos fokozata, amelyet az orvosszakértői szerv vagy a Pszichiátriai, illetve Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos szakvéleményével igazoltak;
- az ellátást igénylő egyedül él, és
 - = nyolcvanadik életévét betöltötte vagy
 - = hetvenedik életévét betöltötte és lakóhelye közműves vízellátás vagy közműves villamosenergia-ellátás nélküli ingatlan, vagy
 - = hallási fogyatékosként fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül, amit az ellátást megállapító jogerős

határozat vagy az ellátás folyósítását igazoló irat másolatával igazoltak, vagy

- = a fentiekén kívüli okból fogyatékosági támogatásban részesül és az orvosszakértői szerv, illetve jogelődje szakértői bizottságának szakvéleménye, szakhatósági állásfoglalása az önkiszolgálási képességének hiányát állapította meg, amit az érvényes és hatályos szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás másolatával igazoltak,
- = összegézségkárosodása alapján E minősítési kategóriába tartozó rokkantsági ellátásban részesül, vagy rokkantsági járadékban részesül, amit az ellátást, járadékot megállapító jogerős határozat, és a kérelem benyújtását megelőző havi nyugdíj-folyósítási, járadékfolyósítási csekkszelvény vagy bankszámlakivonat másolatával igazoltak, vagy
- = munkaképességét 100%-ban elvesztette, illetve legalább 70%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, amit az orvosszakértői szerv, a rehabilitációs szakértői szerv vagy a rehabilitációs szakértői hatóság illetve jogelődje érvényes és hatályos szakvéleményének, szakhatósági állásfoglalásának másolatával, hatósági bizonyítványával igazoltak.

Fogyatékos személyek otthona

Ki gondozható a fogyatékos személyek otthonában?

Az a fogyatékos személy, akinek oktatására, képzésére, gondozására csak intézményi keretek között van lehetőség. Enyhe értelmi fogyatékos kiskorú csak kivételes esetben helyezhető el fogyatékos személyek otthonában.

A nagykorú fogyatékos személy fogyatékos személyek otthonában történő elhelyezésének feltétele a benyújtott orvosi dokumentáció felhasználásával lefolytatott alapvizsgálat elvégzése. Az alapvizsgálat elvégzésének kezdeményezésével egyidejűleg a komplex szükségletfelmérést is el kell végezni. A fogyatékos személyek bentlakásos intézményének a vezetője tájékoztatja az elhelyezést igénylő személyt és/vagy törvényes képviselőjét a támogatott lakhatás igénybevételének a lehetőségéről.

Pszichiátriai betegek otthona

Ki gondozható a pszichiátriai betegek otthonában?

A pszichiátriai betegek otthonába az a krónikus pszichiátriai beteg vehető fel, aki az ellátás igénybevételének időpontjában - jogszabályban meghatározott szakvélemény alapján - nem veszélyeztető állapotú, akut gyógyintézeti kezelést

nem igényel, és egészségi állapota, valamint szociális helyzete miatt önmaga ellátására segítséggel sem képes.

Az alapbetegsége szerint időskori vagy egyéb szellemi leépülésben szenvedő vagy súlyos antiszociális, közösségi együttélésre képtelen személyiségzavarral küzdő személy vagy szenvedélybetegséggel küzdő egyén csak abban az esetben vehető fel pszichiátriai betegek otthonába, ha az intézmény az alapbetegségével összefüggésben is képes szolgáltatást nyújtani.

Szenvedélybetegek otthona

Ki gondozható a szenvedélybetegek otthonában?

A szenvedélybetegek otthonában annak a személynek az ápolását, gondozását végzik, aki - jogszabályban meghatározott szakvélemény alapján - szomatikus és mentális állapotát stabilizáló, illetve javító kezelést igényel, önálló életvitelre időlegesen nem képes, de - a külön jogszabályban meghatározott - kötelező intézeti gyógykezelésre nem szorul.

Hajléktalanok otthona

Ki gondozható a hajléktalanok otthonában?

Olyan hajléktalan személyek, akiknek ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és koruk, egészségi állapotuk miatt tartós ápolást, gondozást igényelnek.

Rehabilitációs intézmények

A rehabilitációs intézmény a bentlakó önálló életvezetési képességének kialakítását, illetve helyreállítását szolgálja.

Az intézmények típusai

- a pszichiátriai betegek,
- a szenvedélybetegek,
- a fogyatékos személyek,
- a hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

Kit látnak el a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek rehabilitációs intézményében?

Pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek rehabilitációs intézményében azt a 18. életévét betöltött pszichiátriai beteget, illetve 12. életévét betöltött

szenvedélybeteget kell ellátni, aki rendszeres vagy akut gyógyintézeti kezelésre nem szorul és utógondozására nincs más mód.

Kit látnak el a fogyatékos személyek rehabilitációs intézményében?

Azt a fogyatékos, valamint mozgás-, illetőleg látássérült személy, akinek oktatása, képzése, átképzése és rehabilitációs célú foglalkoztatása csak intézményi keretek között valósítható meg. A fogyatékos személyek rehabilitációs intézményébe, illetve a fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthonába történő bekerülés feltétele alapvizsgálat elvégzése.

Kit látnak el a hajléktalanok rehabilitációs intézményében?

Azt az aktív korú, munkaképes hajléktalan személyt, akinek szociális ellátása ily módon indokolt, és aki önként vállalja a rehabilitációs célú segítőprogramokban való részvételt.

Támogatott lakhatás

A támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek - kivéve a demens személyeket - és a szenvedélybetegek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja a lakhatási szolgáltatást, az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében a mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett esetvitelt, a közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételében való segítségnyújtást, az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén a felügyeletet, az étkeztetést, a gondozást, a készségfejlesztést, a tanácsadást, a pedagógiai segítségnyújtást, a gyógypedagógiai segítségnyújtást, a szállítást, a háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtást.

A lakhatási szolgáltatás

- a) legfeljebb hat fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy
- b) hét-tizenkét fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy
- c) legfeljebb ötven fő elhelyezésére szolgáló lakások, épületek együttesében biztosítható.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével – ideiglenes jelleggel, legfeljebb egy évi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények típusai:

- időskorúak gondozóháza,
- fogyatékos személyek gondozóháza,
- pszichiátriai betegek átmeneti otthona,
- szenvedélybetegek átmeneti otthona,
- éjjeli menedékhely,
- hajléktalan személyek átmeneti szállása.

Kiknek nyújt ellátást az időskorúak gondozóháza?

Azoknak az időskorúaknak, valamint a 18. életévüket betöltött beteg személyeknek, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Kiknek nyújt ellátást a fogyatékos személyek gondozóháza?

Azoknak a fogyatékos személyeknek, akiknek ellátása családjukban nem biztosított, vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése teszi indokolttá.

Kiknek nyújt ellátást a pszichiátriai betegek átmeneti otthona?

Azoknak a pszichiátriai betegeknek, akiknek ellátása átmenetileg más intézményben, vagy a családjában nem oldható meg, viszont tartós bentlakásos intézményi elhelyezésük, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti kezelésük nem indokolt.

Kiknek nyújt ellátást a szenvedélybetegek átmeneti otthona?

Azoknak a személyeknek, akiknél szakorvosi szakvélemény alapján szenvedélybetegség került megállapításra, és ellátásuk átmeneti jelleggel családjukban vagy lakókörzetükben nem oldható meg.

Kiknek nyújt ellátást az éjjeli menedékhely?

Az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyeknek. Az éjjeli menedékhely éjszakai pihenést, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás.

Kiknek nyújt ellátást a hajléktalan személyek átmeneti szállása?

A hajléktalan személyek átmeneti szállása az önellátásra képes hajléktalan személyeknek biztosít lakhatási szolgáltatást, vagy lakhatási szolgáltatást és az önálló életvitel fenntartása érdekében szükség szerinti mértékű esetvitelt (azaz szociális munkát).

Lakóotthon

A lakóotthon olyan nyolc-tizenkettő, illetve tizennégy pszichiátriai beteget vagy fogyatékos személyt - ideértve az autista személyeket is -, illetőleg szenvedélybeteget befogadó intézmény, amely az ellátást igénybevevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít.

Milyen típusai vannak a lakóotthonnak?

- fogyatékos személyek lakóotthona;
- pszichiátriai betegek lakóotthona;
- szenvedélybetegek lakóotthona.

Milyen lakóotthoni ellátási formák léteznek?

Fogyatékos személyek lakóotthona esetében,

- rehabilitációs célú lakóotthon,
- ápoló-gondozó célú lakóotthon.

Pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek lakóotthona esetében rehabilitációs célú lakóotthon.

Ki helyezhető el a rehabilitációs célú lakóotthonban?

- aki intézményi elhelyezés során felülvizsgálatban részt vett, és a felülvizsgálat eredménye, illetve a gondozási terv és egyéni fejlesztés alapján lakóotthoni elhelyezése az önálló életvitel megteremtése érdekében indokolt;
- aki családban él és képességei fejlesztése, valamint ellátása lakóotthoni keretek között biztosítható és rehabilitációja családjában nem oldható meg; és
- önellátásra legalább részben képes;
- lakóotthonba kerülése időpontjában a tizenhatodik életévét már betöltötte, de a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt még nem.

III. Az intézmények igénybevételével kapcsolatos tudnivalók

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételének módja

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelmére, indítványára történik.

Mi alapozza meg a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi jogviszony keletkezését?

- a bíróság ideiglenes intézkedést tartalmazó végzése,
- a bírói ítélet,
- az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek esetében a gyámhatóság határozata,
- a személyes gondoskodás iránti kérelemről dönteni jogosult személy intézkedése alapozza meg.

Az állami fenntartású intézmény esetén ki dönt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás iránti kérelemről?

- a települési önkormányzat által fenntartott szociális szolgáltató, nappali és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény esetében az intézményvezető,
- a fővárosi önkormányzat által fenntartott tartós bentlakásos intézmény esetében, ha a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete eltérően nem rendelkezik, az intézményvezető,
- a települési önkormányzat - ide nem értve a fővárosi önkormányzat - által fenntartott tartós bentlakásos intézmény esetében, ha a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete eltérően nem rendelkezik, az intézményvezető,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv által fenntartott szociális intézmény esetén az intézményvezető dönt.

A döntést követően mi az intézményvezető feladata?

Az intézményvezető a döntésről értesíti az ellátást igénylőt, illetve törvényes képviselőjét. Elutasítás esetén az értesít és írásban történik.

Mi történik abban az esetben, ha az igény nem teljesíthető?

Ha az ellátásra vonatkozó igény a beutaló határozat megküldését követően férőhely hiányában nem teljesíthető, az intézményvezető erről - a nyilvántartásba vétel közlésével - írásban értesíti a jogosultat.

Mi a teendő, ha az igénylő az intézményvezető döntésével nem ért egyet?

Ha az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője az intézmény vezetőjének döntését vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ebben az esetben a fenntartó dönt az ellátás iránti kérelemről. A fenntartó döntésének felülvizsgálata bíróságtól kérhető.

Hogyan gondoskodnak az igények kielégítéséről?

Az állami fenntartású intézmény vezetője nyilvántartása alapján az igények beérkezésének sorrendjében gondoskodnak az ellátást igénylők elhelyezéséről.

Ki dönt az igénylő soron kívüli elhelyezéséről?

Ha az ellátást igénylő soron kívüli elhelyezését kezdeményezték, az intézményvezető dönt a soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igény indoklásáról, továbbá - több soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igény esetén - az igények teljesítésének sorrendjéről.

Mely helyzet alapozza meg soron kívüli elhelyezést?

Állami fenntartású, valamint az ellátási szerződéssel működtetett egyházi, nem állami fenntartású intézmény esetén, a soron kívüli ellátás biztosítását különösen az alapozza meg, ha az igénybe vevő

- önmaga ellátására teljesen képtelen és nincs olyan hozzátartozója, aki ellátásáról gondoskodna, és ellátása más egészségügyi vagy szociális szolgáltatás biztosításával sem oldható meg,
- a háziorvos, kezelőorvos szakvéleménye szerint soron kívüli elhelyezése indokolt,
- szociális helyzetében, egészségi állapotában olyan kedvezőtlen változás következett be, amely miatt soron kívüli elhelyezése vált szükségessé,
- kapcsolata vele együtt élő hozzátartozójával, eltartójával helyrehozhatatlanul megromlott, és a további együttélés életét, testi épségét veszélyezteti.

Mi a teendő az ellátás igénybevétele előtt?

Az ellátás igénybevételének megkezdése előtt

- állami fenntartású intézmény esetén az intézményvezető,
- egyházi és nem állami fenntartású intézmény esetén a fenntartó vagy az általa megbízott személy az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt.

A megállapodás megkötéséhez az ellátást igénylő személy személyes jognyilatkozata szükséges, ha cselekvőképes vagy cselekvőképességében a szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében

részlegesen korlátozott. A cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személyt a megállapodás megkötését megelőzően meghallgatják és véleményét a lehető legteljesebb mértékben figyelembe veszik.

Mit tartalmaz a megállapodás?

A megállapodás tartalmazza

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- az igénybevevő számára nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat, amennyiben az ellátás térítésidő-fizetési kötelezettséggel jár,
- egyszeri hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége esetén a hozzájárulás összegét, továbbá az annak beszámítására, teljes vagy részleges visszafizetésére vonatkozó szabályokat,
- belépési hozzájárulás alkalmazása esetén a belépési hozzájárulás összegét, az azt megfizető személy megjelölését, a belépési hozzájárulás megfizetésére és visszafizetésére vonatkozó szabályokat,
- az igénybevevő természetes személyazonosító adatait.

Milyen szakvélemények szükségesek az intézményi ellátások igényléshez?

A fogyatékos személyek, illetve a pszichiátriai és szenvedélybetegek bentlakásos intézményébe, és támogatott lakhatásba történő felvétel, valamint a pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátásának igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell az igénybe vevő szakorvosának, kezelőorvosának szakvéleményét.

A fogyatékos személyek nappali ellátásának igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell a fogyatékoság fennállását igazoló,

- a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleményét vagy
- a fogyatékoság jellege szerinti szakorvosi leletet vagy
- a fogyatékosági támogatás, a vakok személyi járadéka illetve magasabb összegű családi pótlék megállapítását, folyósítását igazoló dokumentumot.

Kiskorú esetében a fogyatékos személyek otthonába és támogatott lakhatásba történő elhelyezés iránti kérelemhez mellékelni kell a területileg illetékes szakértői bizottság szakvéleményét.

A közösségi pszichiátriai ellátás igénybevételére irányuló kérelemhez mellékelni kell a pszichiáter vagy neurológus szakorvos szakvéleményét a pszichiátriai

betegség fennállásáról. Ha a szolgáltatást igénylő nem rendelkezik szakvéleménnyel, a szolgáltatás részére a kérelem benyújtásától számított legfeljebb három hónapig átmeneti jelleggel biztosítható.

Demens személyek ellátása esetén az igénybevételekre irányuló kérelemhez be kell nyújtani az orvosszakértői szerv vagy a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos által kiállított, nappali ellátás esetén a demencia kórképet megállapító, bentlakásos intézményi ellátás esetén a demencia kórkép legalább középsúlyos fokozatát megállapító szakvéleményt.

Ha a szenvedélybetegek nappali ellátását igénylő személy nem rendelkezik a fenti szakvéleménnyel, a szolgáltatást részére a kérelem benyújtásától számított három hónapig átmeneti jelleggel szakvélemény hiányában is biztosítják.

Mikor szűnik meg az intézményi jogviszony?

Az intézményi jogviszony megszűnik

- az intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a jogosult halálával,
- a határozott idejű intézeti elhelyezés esetén a megjelölt időtartam lejártával, kivéve, ha e törvény rendelkezései alapján az elhelyezés időtartamát meghosszabbítják,
- az igénybevételezt biztosító a megállapodás felmondásával.

Ki kezdeményezheti az intézményi jogviszony megszüntetését?

Az intézményi jogviszony létesítéséről szóló megállapodást

- az ellátott, illetve törvényes képviselője indokolás nélkül,
- egyházi fenntartású és nem állami fenntartású intézmény esetén a fenntartó vagy az általa megbízott személy alapszolgáltatás esetén bármikor, írásban mondhatja fel,
- állami fenntartású intézmény (szolgáltató) esetén az intézményvezető (szolgáltató vezetője), bentlakásos intézményi ellátás tekintetében az egyházi fenntartású és nem állami fenntartású intézmény esetén a fenntartó vagy az általa megbízott személy az alább ismertetett esetekben, írásban mondhatja fel.

Az intézményvezető mely esetekben szünteti meg az intézményi jogviszonyt?

Az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti, ha a jogosult

- másik intézménybe történő elhelyezése indokolt, vagy további intézményi elhelyezése nem indokolt,
- a házirendet súlyosan megsérti,

- az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy térítésszám-fizetési kötelezettségének nem tesz eleget,
- az ellátott jogosultsága megszűnik.

Mennyi a felmondási idő?

A felmondási idő, ha a megállapodás másként nem rendelkezik

- alapszolgáltatás esetén tizenöt nap, kivéve, ha a jogosultság jogszabályváltozás miatt szűnik meg. Ez utóbbi esetben a jogszabályban megjelölt időponttal szűnik meg az ellátás még akkor is, ha a felmondási idő nem éri el a 15 napot.
- bentlakásos intézmény esetén három hónap.

Ha az intézményi elhelyezés beutaló határozattal történt, a jogviszony megszüntetéséről milyen formában döntenek?

Ha az intézményi jogviszonyt beutaló határozat alapozta meg, az intézményi jogviszonyt a beutaló szerv határozata szünteti meg, kivéve, ha a beutaló határozatot olyan önkormányzat hozta, amely már nem fenntartója az intézménynek. Ez utóbbi esetben az általános szabályok figyelembevételével lehet a felmondást érvényesíteni.

A döntés ellen lehet-e jogorvoslattal élni?

Állami fenntartású intézmény (szolgáltató) esetén, ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, törvényes képviselője, a térítési díjat vagy az egyszeri hozzájárulást megfizető személy vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartói döntés jogellenességének a kimondását bírósági úton lehet érvényesíteni.

Egyházi és nem állami fenntartású szolgáltató, intézmény esetén a megállapodás felmondásának jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat vagy az egyszeri hozzájárulást megfizető személy, illetőleg a fenntartó vitatja, bíróságtól kérheti a megállapodás jogellenes felmondásának megállapítását.

Az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a fenntartó nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

Térítési díj

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért térítési díjat kell fizetni, ha a törvény másként nem rendelkezik.

Ki köteles a térítési díjat megfizetni?

- az ellátást igénybe vevő jogosult,
- a szülői felügyeleti joggal rendelkező törvényes képviselő,
- a jogosultnak az a házastársa, élettársa, egyeneságbeli rokona, örökbe fogadott gyermeke, örökbe fogadó szülője, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem a tartási kötelezettség teljesítése mellett meghaladja a szociális vetítési alap összegének két és félszeresét (71.250,- forintot)
- a jogosult tartását szerződésben vállaló személy,
- a jogosult tartására bíróság által kötelezett személy köteles megfizetni.

Kit részesítenek ingyenes ellátásban?

A fenntartó ingyenes ellátásban részesíti azt az ellátottat, aki jövedelemmel nem rendelkezik. Tartós bentlakásos intézményi ellátás esetében az ingyenes ellátás további feltétele, hogy az ellátottnak jelzálog alapjául szolgáló vagyona és a bíróság által jogerősen térítési díj fizetésére kötelezett nagykorú, vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeke nincs.

Milyen ellátást biztosítanak térítésmentesen?

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatást,
- a népkonyhán történő étkeztetést,
- a családsegítést,
- a közösségi ellátásokat,
- az utcai szociális munkát,
- hajléktalan személyek részére a nappali ellátást,
- az éjjeli menedékhelyen biztosított ellátást,
- lakhatási tisztálkodási lehetőség idegenrendészeti eljárás esetén.

A szociális alapszolgáltatás megállapításánál kinek a jövedelmét veszik figyelembe?

A szociális alapszolgáltatás személyi térítési díjának megállapításánál a szolgáltatást igénybe vevő személy rendszeres havi jövedelmét, kiskorú igénybe vevő esetén a családban egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet veszik figyelembe.

Mennyi lehet a személyi térítési díj?

Fő szabály szerint a személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díjat, ezen belül a személyi térítési díj nem haladhatja meg a

- 30%-át étkeztetés,
- 25%-át házi segítségnyújtás,
- 30%-át, ha a házi segítségnyújtás mellett étkeztést is biztosítanak, illetve támogató szolgáltatás,
- 20%-át a kiskorú részére nyújtott támogató szolgáltatás,
- 2%-át jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében.

Mennyi lehet az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj?

A személyi térítési díj nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének

- 15%-át a nappali ellátást,
- 30%-át a nappali ellátást és ott étkeztést,
- 60%-át az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények esetén.

Hajléktalan személyek átmeneti szállása esetén

- a személyi térítési díj nem haladhatja meg az az ellátott havi jövedelmének 60%-át, ha az ellátott számára esetvitelt (szociális munkát) is nyújtanak,
- a fent nem említett esetben lakhatási költséget kell meghatározni személyi térítési díjként.

Hogyan állapítják meg a személyi térítési díjat tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén?

Az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj meghatározása során megállapítják az ellátást igénylőre vonatkozó jövedelemhányadot. A jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének

- 50%-át a rehabilitációs célú lakóotthoni elhelyezést,
- 80%-át az egyéb tartós elhelyezést nyújtó intézmények esetén.

Tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg, ha a jövedelemhányad eléri vagy meghaladja az intézményi térítési díj összegét.

Ha tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén a jövedelemhányad nem éri el az intézményi térítési díj összegét, és az ellátott jelentős pénzvagyonnal rendelkezik, a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg azzal, hogy a jövedelemhányad és az intézményi térítési díj közötti különbözetet a jelentős pénzvagyomból kell fedezni.

Ha tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén a jövedelemhányad nem éri el az intézményi térítési díj összegét, és az ellátott nem rendelkezik jelentős pénzvagyonnal, – rehabilitációs intézmény és rehabilitációs célú lakóotthon

kivételével – a személyi térítési díj a jelentős ingatlanvagyon kilencvenhatod részének és a jövedelemhányadnak az összege, de legfeljebb az intézményi térítési díjjal megegyező összeg.

Mi minősül jelentős pénzvagyonnak?

Jelentős pénzvagyonnak az ellátott rendelkezésére álló fizetési számla pozitív egyenlege, betétszerződés vagy takarékbetét-szerződés alapján fennálló követelése és készpénze összegének azon részét kell tekinteni, amely az intézményi térítési díj egyévi összegét a jogosult elhelyezésekor vagy a térítési díj felülvizsgálatakor meghaladja.

Mit tekintünk jelentős ingatlanvagyonnak?

Jelentős ingatlanvagyonnak az ingatlanvagyon együttes értékének a szociális vetítési alap mindenkori legkisebb összegének a negyvenszeresét meghaladó részét kell tekinteni. Ingatlanvagyonként kell figyelembe venni az ellátás igénylésének vagy a felülvizsgálat időpontjában az ellátást igénylő, ellátott tulajdonában álló ingatlant, valamint az őt illető hasznosítható, ingatlanon fennálló vagyoni értékű jogot, illetve az ellátás igénylését vagy a felülvizsgálatot megelőző 18 hónapban ingyenesen átruházott ingatlant, ha azok együttes forgalmi értéke a szociális vetítési alap mindenkori legkisebb összegének a negyvenszeresét meghaladja. Osztatlan közös tulajdon esetén a tulajdoni hányadot kell figyelembe venni.

Ki fizeti meg a gyógyszerköltséget?

Az ellátást igénybe vevő részére az egészségi állapot javításához vagy szinten tartásához szükséges alapgyógyszereket a bentlakásos intézmény - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - térítésmentesen biztosítja. Ezen túlmenően az egyéni gyógyszerigények költségét az ellátott személy viseli.

Milyen időszakokra alapítják meg a személyi térítési díjat?

Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat

- étkeztetés esetén ellátási napra,
- házi segítségnyújtás esetén gondozási órára,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén ellátási napra,
- támogató szolgáltatás esetén szolgálati órára és szállítási kilométerre,
- nappali ellátás esetén ellátási napra,
- bentlakásos intézményi ellátás esetén ellátási napra és hónapra vetítve,
- támogatott lakhatásban a lakhatási szolgáltatást ellátási napra és hónapra, az igénybe vett étkezés esetén ellátási napra, szállítás esetében szállítási

kilométerre, egyéb szolgáltatási elem igénybevétele esetén órában határozzák meg.

Bentlakásos intézményi ellátás esetén

- a napi intézményi térítési díj a havi intézményi térítési díj harmincad része,
- a napi személyi térítési díj a havi személyi térítési díj harmincad része a hónapok naptári napjainak számától függetlenül.

Mely esetben kell belépési hozzájárulást fizetni?

Tartós bentlakásos intézmény esetén - a rehabilitációs intézmény, a hajléktalanok otthona és a rehabilitációs célú lakóotthon kivételével - a fenntartó meghatározhatja azokat a férőhelyeket, amelyek betöltése esetén belépési hozzájárulást kell fizetni. Egyházi és nem állami fenntartó esetén ezek aránya az intézmény férőhely számának 50%-át nem haladhatja meg.

A belépési hozzájárulás legmagasabb összege nyolcmillió forint. A belépési hozzájárulás összege évente egyszer változtatható meg. A belépési hozzájárulást az ellátást igénylő vagy a belépési hozzájárulás megfizetését vállaló személy fizeti meg, a megfizetésre és a visszafizetésre vonatkozó szabályokat az intézményi jogviszony létesítését megalapozó megállapodásban kell rögzíteni.

Mely esetben lehet a belépési hozzájárulást visszatéríteni?

Ha a gondozás az intézménybe történő beköltözést követő három éven belül megszűnik, a belépési hozzájárulás arányos részét vissza kell fizetni az ellátottnak vagy örökösének, illetve - ha a belépési hozzájárulás megfizetését más személy vállalta - e személynek vagy örökösének.

A személyes gondoskodás esetén végeznek jövedelemvizsgálatot?

Az intézmény vezetője az intézményi ellátás nyújtásának megkezdését megelőzően megvizsgálja az ellátást igénylő

- havi jövedelmét szociális alapszolgáltatás és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény esetén,
- havi jövedelmét és jelentős pénzvagyont rehabilitációs intézmény és rehabilitációs célú lakóotthon esetén,
- havi jövedelmét, jelentős pénzvagyont és jelentős ingatlanvagyonát ápolást, gondozást nyújtó intézmény és ápoló-gondozó célú lakóotthon esetén.

Az intézmény vezetője a térítési díj felülvizsgálatakor megvizsgálja az ellátott

- havi jövedelmét szociális alapszolgáltatás és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény esetén,

- havi jövedelmét és pénzvagyont tartós bentlakásos intézmény esetén,
- havi jövedelmét és ingatlanvagyont, tartós bentlakásos intézmény esetén, ha az ellátott nem rendelkezik jelentős pénzvagyonnal.

Mely esetben, s ki köteles díjkülönbözet fizetésére?

Ha tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén az ellátott jelentős pénz- vagy ingatlanvagyonnal nem rendelkezik, és a térítési díj megfizetését más személy sem vállalja, de az ellátottnak van nagykorú, vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeke (a továbbiakban: gyermek), az intézményvezető, nem állami vagy egyházi fenntartásban működő intézmény esetében a fenntartó, vagy a fenntartó által meghatalmazott személy (a továbbiakban: intézményvezető) a jövedelemhányad és az intézményi térítési díj közötti különbséget megfizetésére irányuló megállapodás megkötését kezdeményezheti a gyermeknél.

A megállapodás tartalmazza

- a megfizetendő díjkülönbözet összegét,
- a fizetésre vonatkozó szabályokat és
- a megállapodás megszegésének jogkövetkezményeit.

Ha a megállapodás nem jön létre, a fenntartó a bíróságtól kérheti, hogy a Ptk. rokонтartásra irányadó szabályai alapján tartásra köteles és képes gyermeket tartási kötelezettsége és képessége mértékével arányban állóan a díjkülönbözet megfizetésére kötelezze.

Az ellátott gyermekével szemben indított per kimenetele nem érinti az ellátott intézményi jogviszonyát, a bíróság jogerős határozatáig az ellátott személyi térítési díját az általános szabályok alapján állapítják meg.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben elhelyezett személyeket általában milyen jogokkal rendelkeznek?

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi ellátást igénybe vevő ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szociális intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére.

Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez. Ennek teljesítése érdekében az intézmény vezetője évente tájékoztatót készít az intézmény gazdálkodásáról és azt az intézményben jól látható helyen kifüggeszti, illetve szükség esetén szóban ad tájékoztatást az ellátást igénybe vevő részére. A tájékoztatónak tartalmaznia kell az intézmény működési költségeinek az összesítését, a térítésmentesen biztosított szolgáltatások

kivételével az intézményi térítési díj havi összegét, az egy ellátottra, támogatott lakhatás keretében nyújtott lakhatási szolgáltatás esetében az egy férőhelyre jutó önköltség összegét.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény az általa biztosított szolgáltatást olyan módon végzi, hogy figyelemmel legyen az ellátást igénybe vevőket megillető alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel

- az élethez, emberi méltóságához,
- a testi épséghez,
- a testi-lelki egészséghez

való jogra.

Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem. Az igénybevételi eljárás során különös figyelmet fordítanak arra, hogy az ellátást igénylő adataihoz csak az arra jogosult személyek férjenek hozzá. Az intézményvezető köteles biztosítani továbbá, hogy az intézményi elhelyezés során az ellátott egészségi állapotával, személyes körülményeivel, jövedelmi viszonyaival kapcsolatos információkról más ellátást igénybe vevő, valamint arra illetéktelen személy ne szerezhessen tudomást, különös figyelemmel az ellátást igénybe vevő szociális rászorultságának tényére. A szociális szolgáltatások biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.

Az intézmény nem korlátozhatja az ellátottat a személyes tulajdonát képező tárgyai, illetve mindennapi használati tárgyai használatában, kivéve a házirendben meghatározott azon tárgyak körét, amelyek veszélyt jelenthetnek az intézményben élők testi épségére. A veszélyeztető tárgyak körét, ezen tárgyak birtoklásának feltételeit, illetve ellenőrzését a házirend szabályozza. A korlátozás azonban nem érintheti a mindennapi használati tárgyakat.

Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézményen belüli és intézményen kívüli szabad mozgásra, figyelemmel a saját és társai nyugalma, biztonságára.

Az ellátást igénybe vevőnek joga van családi kapcsolatainak fenntartására, rokonok, látogatók fogadására.

Amennyiben az intézményben ellátott személy betegsége miatt ápolásra, gyógykezelésre szorul, ellátása során figyelemmel kell lenni az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) betegek jogait szabályozó rendelkezéseire.

Az ellátást igénybevevő személynek joga van a panaszait szóban vagy írásban megfogalmazni, azt szóban vagy írásban továbbíthatja az intézmény vezetője

felé. Az intézményvezető tizenöt napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat jogorvoslattal.

Mit jelent a tájékoztatási kötelezettség?

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell.

Az ellátás megkezdésének legkorábbi időpontjáról az intézmény vezetője a jogosultat, illetve hozzátartozóját értesíti. Bentlakást nyújtó intézményben történő elhelyezés esetén az értesítést oly módon kell továbbítani, hogy a férőhely elfoglalására legalább nyolc napos határidőt kell biztosítani az elhelyezést igénylő számára. Az értesítés tartalmazza:

- a beköltözés elmulasztása esetén követendő eljárást,
- az intézményi jogviszony létesítéséhez szükséges okiratokat, hozzátartozói nyilatkozatokat,
- az intézménybe hozható személyes használati tárgyakat,
- a személyes megjelenésre vonatkozó szabályokat,
- az intézmény vagy jogszabály által előírt egyéb feltételeket.

Az intézménybe való felvételkor az intézmény tájékoztatást ad a jogosult és hozzátartozója számára

- az intézményben biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről;
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról;
- a bentlakásos intézményi elhelyezéskor a jogosult és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről;
- panaszjoguk gyakorlásának módjáról;
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről;
- az intézmény házirendjéről, támogatott lakhatás esetén az együttélés szabályairól;
- a fizetendő térítési díjről, teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről;
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről.

A jogosultak érdekvédelme

Az intézményvezető az ellátás igénybevételekor a fenntartó által jóváhagyott intézményi házirend egy példányát átadja a jogosultnak. Egyébként a házirendet az intézményben jól látható helyen ki kell függeszteni és gondoskodni kell arról, hogy az a jogosultak hozzátartozói és az intézmény dolgozói számára folyamatosan hozzáférhető legyen.

A tartós bentlakásos intézmény fenntartója köteles a házirendben meghatározni az intézményi jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekvédelmét szolgáló fórum (érdekképviselői fórum) megalakításának és tevékenységének szabályait.

Az érdek-képviselői fórum a tartós bentlakásos intézménnyel intézményi jogviszonyban állók jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv, mely a házirendben meghatározott feltételek és eljárás szerint működik. Az érdek-képviselői fórum megalakítását a székhelyen, illetve telephelyenként kell biztosítani.

Mi az érdekképviselői fórum feladata?

- előzetesen véleményezi az intézmény vezetője által készített, az ellátottakkal, valamint az intézmény belső életével kapcsolatos dokumentumok közül a szakmai programot, az éves munkatervet, a házirendet, az ellátottak részére készült tájékoztatókat,
- megtárgyalja az intézményben élők panaszait (ide nem értve a jogviszony keletkezésével, megszüntetésével és az áthelyezéssel kapcsolatos panaszokat) és intézkedést kezdeményez az intézményvezető felé,
- tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől az ellátottakat érintő kérdésekben, az ellátás szervezésével kapcsolatos feladatokban,
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- intézkedés megtételét kezdeményezheti a fenntartó felé, valamint más illetékes hatóságok, szervek felé, amennyiben az intézmény működésével kapcsolatos jogszabálysértésre utaló jeleket észlel.

Az ellátottjogi képviselő

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve a szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

Melyek az ellátottjogi képviselő feladatai?

- megkeresésre, illetve saját kezdeményezésre tájékoztatást nyújthat az ellátottakat érintő legfontosabb alapjogok tekintetében, az intézmény kötelezettségeiről és az ellátást igénybe vevőket érintő jogokról,
- segíti az ellátást igénybe vevőt, törvényes képviselőjét az ellátással kapcsolatos kérdések, problémák megoldásában, szükség esetén segítséget nyújt az intézmény és az ellátott között kialakult konfliktus megoldásában,
- segít az ellátást igénybe vevőnek, törvényes képviselőjének panaszra megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását az intézmény vezetőjénél és a fenntartónál, segítséget nyújt a hatóságokhoz benyújtandó kérelmek, beadványok megfogalmazásában,
- a jogviszony keletkezése és megszűnése, továbbá az áthelyezés kivételével eljárhat az intézményi ellátással kapcsolatosan az intézmény vezetőjénél, fenntartójánál, illetve az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnál, és ennek során - írásbeli meghatalmazás alapján - képviselheti az ellátást igénybe vevőt, törvényes képviselőjét,
- az intézmény vezetőjével történt előzetes egyeztetés alapján tájékoztatja a szociális intézményekben foglalkoztatottakat az ellátottak jogairól, továbbá ezen jogok érvényesüléséről és a figyelembevételéről a szakmai munka során,
- intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál a jogszabálysértő gyakorlat megszüntetésére,
- észrevételt tehet az intézményben folytatott gondozási munkára vonatkozóan az intézmény vezetőjénél,
- amennyiben az ellátottak meghatározott körét érintő jogsértés fennállását észleli, intézkedés megtételét kezdeményezheti a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok felé,
- a korlátozó intézkedésekre, eljárásokra vonatkozó dokumentációt megvizsgálhatja.

Melléklet

Az ápolási díjra, illetve a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság megállapításra irányuló eljárásban elvégzendő szakértői vizsgálat szempontjai és pontozási rendszere

1. Értékelési szempont- és pontozási rendszer. [A 2., 3., 6., 7., 8., valamint a 11. sor minden esetben kitöltendő! Főszabály szerint a 4. és a 9. sor töltendő ki, az alábbi esetek kivételével.

Ha az ápolat személy I-es típusú diabétesz diagnózissal rendelkezik, és állapota fenntartásához rendszeres inzulinterápiára van szüksége, az 5. sort kell kitölteni azzal, hogy az 5. sor köznevelési intézménybe járó gyermek esetén csak akkor tölthető, ha a gyermek inzulinterápiájának követéséhez a szülő közreműködése a köznevelési intézményben nélkülözhetetlen.

Ha az ápolat személy autizmus diagnózissal rendelkezik (BNO F84.0-F84.9 besorolású betegség), akkor a 10. sort kell tölteni.

Egyidejűleg a 4. és az 5., illetve a 9. és a 10. sor nem tölthető ki!

	A	B
1.	Tevékenység, funkció	Értékeljen 0 és 4 pont között (a pontérték a szükséges segítség mértékével emelkedik)
2.	Étkezés	0: önmagát kiszolgálja, önállóan étkezik 1: felszolgálat igényel, de önállóan étkezik 2: felszolgálat és evőeszköz tisztításához segítséget igényel 3: felszolgálat és elfogyasztáshoz részbeni segítséget igényel 4: teljes segítséget igényel az étel elfogyasztásához vagy segítséget igényel az étkezés kapcsán az I-es típusú diabétesz diagnózis alapján történő inzulinadagoláshoz
3.	Öltözködés	0: nem igényel segítséget 1: önállóan végzi, de a megfelelő ruhanemű kiválasztásához segítséget igényel 2: egyes ruhadarabok felvételében igényel segítséget 3: jelentős segítséget igényel az öltözködésben, megfelelő öltözet kiválasztásában, illetve 14 éves kor alatti gyermek esetén inzulinpumpa rendszeres viselése szükséges 4: öltöztetés, vetkőzés minden szakaszában segítségre szorul
4.	Tisztálkodás (személyi higiéné biztosítása)	0: szükségleteit felmérve önállóan végzi 1: szükségleteit felismeri, bizonyos feladatokhoz segítséget igényel 2: szükségleteit felismeri, tisztálkodni csak segítséggel tud 3: részlegesen ismeri fel szükségleteit, segítséget igényel 4: nem ismeri fel szükségleteit, tisztálkodni önállóan nem

		képes
5.	Rendszeres steril eszközhasználat	<p>0: inzulinterápia szükséges több mint 2 éve fennálló, inzulinterápiát igénylő diabétesz esetén, 7. életévét betöltött gyermek esetében</p> <p>1: inzulinterápia szükséges kevesebb, mint 2, de több mint 1 éve fennálló, inzulinterápiát igénylő diabétesz esetén, a gyermek 7. életévének betöltésétől a 14. életév betöltéséig</p> <p>2: inzulinterápia szükséges kevesebb, mint 1 éve fennálló, inzulinterápiát igénylő diabétesz esetén, a gyermek 10. életévének betöltésétől a 14. életév betöltéséig</p> <p>3: inzulinterápia szükséges kevesebb, mint 1 éve fennálló, inzulinterápiát igénylő diabétesz esetén, a gyermek 7. életévének betöltésétől a 10. életév betöltéséig</p> <p>4: inzulinterápia szükséges 7. életévét be nem töltött gyermek esetében, a diabétesz tartamától függetlenül</p>
6.	WC használat	<p>0: önálló a WC használatban, öltözködésben, higiénés feladatait ellátja</p> <p>1: önállóan használja a WC-t, de öltözködésben, illetve higiénés feladatokban ellenőrizni kell</p> <p>2: önállóan használja a WC-t, de öltözködésben, illetve higiénés feladatokban segíteni kell</p> <p>3: segítséget igényel a WC használatban, öltözködésben, higiénés feladatok elvégzéséhez</p> <p>4: segítséggel sem képes a WC használatra, öltözködésre, higiénés feladatok elvégzésére</p>
7.	Kontinencia	<p>0: vizeletét, székletét tartani képes</p> <p>1: önállóan pelenkát cserél, elvégzi a higiénés feladatait</p> <p>2: pelenkacserében, öltözködésben, illetve higiénés feladatokban alkalmanként segítséget igényel</p> <p>3: rendszeres segítséget igényel pelenkacserében, öltözködésben, higiénés feladatok elvégzésében</p> <p>4: teljes ellátásra szorul</p>
8.	Köznevelési vagy szakképző intézmény, nappali ellátást nyújtó szociális intézmény látogatása	<p>0: önállóan</p> <p>1: közlekedésben kíséretet igényel</p> <p>2: intézménylátogatás esetenkénti felügyeletet igényel</p> <p>3: intézménylátogatás csak folyamatos felügyelettel biztosítható</p> <p>4: nem képes</p>
9.	Lakáson	0: önállóan

	belüli közlekedés	1: segédeszköz önálló használatával 2: segédeszköz használatával, segítséget esetenként igényel 3: segédeszköz használatával, gyakran csak segítséggel 4: nem képes
10.	Kihívást jelentő viselkedés	0: viselkedését az adott szociális környezethez megfelelően alakítja; feszültségeit megfogalmazni képes 1: csökkent indulati fékek vagy túlérzékenység; viselkedését a szociális környezet elvárásainak megfelelően alakítani nehezebbre esik 2: a környezet számára nehezen érthető vagy gyakori ellenkezés, esetleg verbális agresszió; gyakori feszültség, de ezt megfogalmazni kevésbé képes 3: feszültségei nagyon gyakoriak, vagy visszatérők a dührohamok, esetleg destruktív és fizikai agresszió (tárgyak, önmaga, mások ellen irányuló) formájában nyilvánulnak meg 4: viselkedése miatt időszakosan vagy állandó jelleggel teljesen elszigetelődik szűkebb vagy tágabb szociális környezetétől

2.1. Szempontok az értékeléshez:

- 2.1.1. A fenti tevékenységek ellátására való képesség értékelése során az ápolat személynek vagy ápolat gyermeknek csakis a betegségéből, fogyatékosságából eredő funkcióvesztés értékelhető, az életkorból adódó funkcióhiány nem.
- 2.1.2. Gyermekek otthongondozási díjával összefüggésben végzett vizsgálat esetén az ápolat gyermek önellátásra képtelensége akkor áll fenn, ha az ápolat gyermek legalább 8 pontot kap.
- 2.1.3. Ápolási díjjal összefüggésben végzett vizsgálat esetén
 - 2.1.3.1. gondozási szükséglet nem áll fenn, ha az ápolat személy a legfeljebb 5 pontot kap,
 - 2.1.3.2. alap gondozási szükséglet akkor áll fenn, ha az ápolat személy legalább 6, de legfeljebb 9 pontot kap,
 - 2.1.3.3. fokozott ápolási szükséglet akkor áll fenn, ha az ápolat személy legalább 10 pontot kap.